

Foranstaltninger i sager om strafbare seksuelle overgreb

– afgørelseskompetence og sagsbehandling

Af Jørn Vestergaard

1. Artiklens baggrund og formål

Nogle konkrete sager gav i 2005 Danmarks Idræts-Forbund (DIF) anledning til overvejelser vedrørende forskellige retlige spørgsmål om foranstaltninger over for personer, der har begået strafbare seksuelle overgreb, herunder mod børn eller unge. Sådanne spørgsmål har også været genstand for generel offentlig debat og lovgivningsinitiativer, bl.a. med henblik på forholdene i foreninger, der tilbyder aktiviteter for børn og unge i fritiden. I forbindelse med drøftelserne om sådanne spørgsmål viste der sig undervejs et behov for sikring af, at regler og praksis inden for rammerne af DIF har en betryggende juridisk forankring, herunder for bedst muligt at tilgodese en række grundlæggende hensyn til de berørte parter interesser. Den følgende fremstilling har som formål at bidrage til en afklaring heraf.¹

2. Den offentlige debat om indsatsen over for seksuelle overgreb mod børn og unge mv.

I foråret 2005 vedtog Folketinget et af kulturministeren fremsat lovforslag om indhentelse af såkaldte børneattester.² Den nye lov trådte i kraft den 1. juli 2005. Der er tale om en rammelov, således at den konkrete udmøntning af pligten til at indhente børneattester sker i form af administrative forskrifter på de enkelte ministerområder, og følgelig er der i medfør af loven udstedt et

1. Forfatteren takker medarbejdere hos Danmarks Idræts-Forbund for værdifulde oplysninger til brug for artiklen, herunder især forbundsjurist Ulla Meinecke-Søes, juridisk konsulent Mikael Friis Rasmussen, kommunikationschef Morten Mølholm Hansen og afdelingschef Jan Darfelt.
2. Lov 520 af 21. juni 2005 om indhentelse af børneattest i forbindelse med ansættelse af personale mv. Loven er en uændret vedtagelse af det af kulturministeren fremsatte lovforslag L 157 af 13. april 2005, der var en genfremsættelse af lovforslag L 72 af 27. oktober 2004, der bortfaldt, da der i januar 2005 blev udskrevet folketingsvalg.

antal bekendtgørelser med forskellige adressater.³ De nye regler indgår i en bredere samfundsmæssig indsats i forbindelse med bekæmpelse af seksuelle overgreb mod børn og unge mv., som i de senere år også har udmøntet sig i iværksættelse af forskellige andre initiativer.⁴

Overordnet set har interessen dels knyttet sig til behovet for at forebygge overgreb mod mindre børn foretaget af pædofile, dels til at beskytte større børn og personer fra andre særligt udsatte grupper mod misbrug, udnyttelse og andre seksuelle krænkelse. Overgreb foretaget af pædofile udgør således en del af en større samlet problematik, og i lovgivningen har begrebet pædofili ikke fundet anvendelse, hvilket er velbegrundet, da begrebet har en forholdsvis snæver betydning.

Med den nye lov og de dertil knyttede bekendtgørelser er det gjort obligatorisk for myndigheder, private fysiske og juridiske personer mv. i visse tilfælde at indhente en såkaldt børneattest.⁵ Pligten til at indhente børneattest påhviler bl.a. idrætsforeninger, der er medlemmer af Danmarks Idræts-Forbund (DIF), Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger (DGI), De Danske Skytteforeninger (DDS), Dansk Firmaidrætsforbund (DFIF) samt forbund mv., der er medlemmer af en af de nævnte organisationer.⁶

En børneattest er en særlig form for straffeattest. Børneattest skal indhentes, inden man ansætter eller beskæftiger en person, der som led i udførelsen af sine opgaver skal have direkte kontakt med børn under 15 år. Omfattet er eksempelvis trænere og instruktører i idrætsforeninger samt holdledere eller lærere, herunder assistenter, vikarer, afløsere og studerende i praktik.⁷

3. Se bl.a. bkg. 645 af 24. juni 2005 om indhentelse af børneattest ved ansættelse og beskæftigelse af personer i idrætsforeninger, på musik-, ballet-, danse- og rideskoler samt ridecentre og motions- og fitnesscentre. Se yderligere bkg. 640 af 21. juni 2005 om indhentelse af børneattest ved ansættelse og beskæftigelse af personer i visse skoler og visse frivillige foreninger.

4. En oversigt over initiativer findes i forarbejderne til lov om indhentelse af børneattest, se under pkt. 2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

5. De gældende regler for politiets udstedelse af børneattester er fastsat i bekendtgørelsen om Det Centrale Kriminalregister, jf. § 36 i bkg. 218, 2001. Andre dele af bekendtgørelsen er senest ændret ved bkg. 782 af 12. august 2005. Lov om indhentelse af børneattester indeholder en generel henvisning til de regler, der gælder for sådanne attester, hvortil bl.a. forskrifterne om Kriminalregistret kan henregnes. Dette indebærer, at børneattest kun kan indhentes, hvis den pågældende person giver samtykke dertil.

6. Jf. bkg. 645, 2005 § 2, stk. 1, nr. 1.

7. Se således bkg. 645, 2005 § 2. En foreningsleder, f.eks. en bestyrelsesformand, er ikke i kraft af sit lederhverv omfattet af den personkreds, som der skal indhentes børneattest for, men kan være det som følge af, at vedkommende udøver en af de i bekendtgørelsen opregnede funktioner og derfor har direkte kontakt med børn under 15 år. Se i øvrigt

Den nye lov og de udstedte bekendtgørelser indebærer, at der på de enkelte relevante områder er fastsat nærmere regler om, at de omfattede pligtsubjekter skal foranledige, at der indhentes en børneattest, *inden* der sker ansættelse eller beskæftigelse af personer, der som led i deres job skal have direkte kontakt med børn under 15 år.

Børneattesten indhentes hos Det Centrale Kriminalregister og omfatter oplysninger om overtrædelse af straffelovens bestemmelser om seksuelt misbrug af børn. En børneattest vedrørende en bestemt person kan ikke udstedes til vedkommende selv, men alene til en offentlig myndighed eller en privat forening. Det er rekvirenten, der over for Rigspolitiet skal godtgøre, at den pågældendes ansættelse eller beskæftigelse har en sådan karakter, at betingelserne for udstedelse af en børneattest er opfyldt. Videregivelse af oplysningerne forudsætter, at den person, som de angår, skriftligt har samtykket i, at der udstedes en børneattest, og et sådant samtykke bortfalder efter ét år. Rekvisitionen sker på en såkaldt arbejdsgiverblanket, der indsendes til Rigspolitiet sammen med en samtykkeerklæring på en dertil beregnet blanket.

Som led i den nye ordning er der foretaget en revision af det såkaldte indberetningscirkulære.⁸ Det nye cirkulære trådte i kraft den 1. august 2005. Det påhviler i medfør af cirkulæret politiet at underrette Rigsadvokaten (eller visse specificerede instanser) om visse straffesager, ligesom Rigsadvokaten o.a. efterfølgende skal underrettes om udfaldet af en sag, der ikke var afgjort på tidspunktet for indberetningen. Underretning af Rigsadvokaten sker med henblik på videre underretning af relevante ansættelses- eller beskæftigelsessteder.

Af det nu ophævede cirkulære fulgte det endvidere, at hvis en person blev *sigtet* for overtrædelse af straffelovens bestemmelser om sædelighedsforbrydelser, og den sigtede var beskæftiget som lærer eller ansat ved et børne- og ungdomshjem mv., skulle politiet straks indberette dette til Rigsadvokaten, således at Rigsadvokaten havde mulighed for allerede ved sigtelsen at underrette ansættelsesmyndigheden. Der var *ikke* i det gamle indberetningscirkulære fastsat regler om indberetning og videregivelse af oplysninger til *private* foreninger mv.

Det nye indberetningscirkulære omfatter et særskilt afsnit om straffesager vedrørende seksuelt misbrug af børn mv. Indberetningspligten vedrører nu

kulturministerens svar på spørgsmål nr. 17 og 18 (L 157) til Folketingets Retsudvalg.

8. Jf. nu cirk. 64 af 29. juli 2005 om indberetning om straffesager mod offentligt ansatte samt indberetning om straffesager vedrørende seksuelt misbrug af børn mv. begået af personer, der er ansat eller beskæftiget med børn. Se tillige cirkulæreskrivelse 9505 af 11. august 2005. Det nye cirkulære ophævede de tidligere gældende bestemmelser i cirk. 36 af 18. februar 1966.

mere generelt personer, der som led i ansættelse eller beskæftigelse uden for den offentlige forvaltning har direkte kontakt med børn under 15 år. På grundlag af de indberetninger, der indsendes til Rigsadvokaten, underretter denne vedkommende arbejdsgiver eller lignende om sagen, når kendskab til sagen må antages at være af væsentlig betydning for ansættelsen eller beskæftigelsen, og de hensyn, som taler for at underrette arbejdsgiveren, klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundet hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår. Dermed er der givet adgang til at videregive relevante oplysninger også til private foreninger mv. I forbindelse med Rigsadvokatens videregivelse af oplysninger skal det tydeligt fremgå, at der pålægges tavshedspligt med hensyn til oplysningerne, og at uberettiget videregivelse af oplysningerne kan straffes.

De nye regler omfatter *ikke* allerede ansatte eller beskæftigede, men har alene virkning for ansættelse eller beskæftigelse af personer, der finder sted efter, at reglerne er trådt i kraft. Der er således ikke hjemmel til i medfør af den nye lov at fastsætte regler om indhentelse af børneattester, for så vidt angår personer, der blev ansat eller beskæftiget før 1. juli 2005. Som hidtil er det med andre ord frivilligt, om myndigheder og foreninger mv. ønsker at indhente børneattest for allerede ansatte eller beskæftigede personer. Danmarks Idræts-Forbund gav ligesom andre udtryk for, at de nye regler også burde omfatte allerede ansatte, et ønske som kulturministeren ikke fandt anledning til at imødekomme, idet en sådan ordning ville rejse vanskelige ansættelsesretlige spørgsmål.⁹ Det er således fortsat op til den enkelte organisation at afgøre, om der ønskes indhentet børneattester vedrørende allerede ansatte, og også i sådanne tilfælde forudsættes der samtykke fra vedkommende.

Forsætlig tilsidesættelse af pligten til at indhente børneattest som foreskrevet i bekendtgørelser på de enkelte ministres områder kan straffes med bøde.¹⁰

I forbindelse med indhentelse af en børneattest skal der *ikke* af denne grund foretages anmeldelse til eller indhentes udtalelse eller tilladelse fra Datatilsynet.¹¹ I øvrigt gælder persondatalovens regler fuldt ud, herunder om datasikkerhed og begrænsninger i adgangen til videregivelse af følsomme oplysninger.

9. Se nærmere kulturministerens svar på spørgsmål nr. 3 og 8 (L 157) fra Folketingets Retsudvalg. Jf. formandens mundtlige beretning ved Danmarks Idræts-Forbunds årsmøde den 31. marts 2005: www.dif.dk/mundtligberetning2005.pdf.

10. Se nærmere bemyndigelsesbestemmelsen i lov 520, 2005 om indhentelse af børneattest § 2, stk. 4, samt reglerne i de enkelte bekendtgørelser, f.eks. bkg. 645, 2005 § 3. Overtrædelser begået af offentlige forvaltningsmyndigheder kan dog ikke straffes, jf. lovens § 2, stk. 4, 2. pkt.

11. Jf. lov om indhentelse af børneattest § 4.

Hertil kommer, at personer i private foreninger, der uberettiget videregiver belastende oplysninger fra en børneattest, vil kunne ifalde strafansvar.¹²

Hverken loven eller de i medfør af denne udstedte administrative bestemmelser indeholder regler om, hvorvidt det er berettiget at ansætte en person, som der foreligger belastende oplysninger om. Lovgivningen indeholder heller *ikke* bestemmelser om, hvorledes man forholder sig i sager, hvor der foreligger en mistanke eller er rejst sigtelse eller tiltale, men ikke afsagt dom. Loven indeholder i øvrigt *ikke* bestemmelser vedrørende forholdsregler i tilknytning til sager om seksuelle overgreb mod andre krænkede end børn under 15 år. For en række spørgsmåls vedkommende vil en retlig bedømmelse således også efter indførelsen af de nye bestemmelser fortsat bero på andre retsregler.

Loven om indhentning af børneattester blev vedtaget af regeringspartierne V (med undtagelse af tre medlemmer) og K samt DF og S. De øvrige partier RV, SF og EL stemte imod med bl.a. følgende begrundelser:

»Desværre er det her lovforslag en underlig gang rodsammen, som prøver at gå ind og gøre noget ved at sige, at vi nu skal til at have et omfattende tjek af, om folk er blevet dømt for pædofili, før de må have noget med børn at gøre. Men det er kun af nogle af dem, der har med børn at gøre, og uden at det ligger helt klart, hvordan afgrænsningerne er på en række områder. Og det bliver helt grotesk af, at det af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at man kun har pligt til at indhente en børneattest, men ikke til at lade være med at lade den pågældende have kontakt med børn, selvom børneattesten måtte være positiv. Ligesom der ikke skal indhentes børneattester for alle de, der i dag har kontakt med børn. Dermed undergraves argumentet om, at dette lovforslag har som formål at befolkningen kan have tillid til de institutioner m.v., som børn tilbringer en væsentlig del af deres tid i. Mange af de, der bliver dømt for pædofili, er ikke tidligere dømt, og dermed løses problemet ikke med børneattester.

Til gengæld skabes der alvorlige retssikkerhedsproblemer med dette forslag. Retssikkerhedsproblemer i forhold til alle dem, der med dette lovforslag bliver tvunget til at indhente attester og opbevare dem korrekt.

Normalt når vi i folketinget fastsætter regler, hvorefter der kan pålægges straf, gælder der et vist minimumskrav til præciseringen af det strafbare. Det lever dette lovforslag slet ikke op til.

Lovforslaget gælder utrolig bredt, både offentlige og private. Det er en meget, meget vidrammelov, der lader det være op til regeringen, hvilke ministre der kan udstede bekendtgørelser, som betyder, at nogle kan blive pålagt straf, så længe bekendtgørelserne vedrører områder og mennesker, der i et eller andet omfang har noget med børn at gøre. Det vil sige, at vi slet ikke kender omfanget af, hvad og hvor mange der kriminaliseres.

12. Efter omstændighederne vil strafansvar således kunne ifaldes efter strl. § 264 d om uberettiget videregivelse af meddelelser om en persons private forhold.

Der er bl.a. hele spørgsmålet om afgrænsning af, hvad det er for nogle persongrupper, man skal indhente attester for. F.eks. er pedeller i nogle af bekendtgørelsesudkastene omfattet – i andre er de ikke. Der er hele spørgsmålet om rengøringspersonale, der ikke er omfattet af en eneste af de bekendtgørelser, selv om der i et svar fra kulturministeren, da vi behandlede forslaget sidst, stod, at rengøringspersonalet ville være omfattet i de kommende bekendtgørelsesudkast. Og det er kun nogle frivillige foreninger der er omfattet, mens andre ikke er.«

3. De grundlæggende hensyn i sager om seksuelle overgreb

I idrætsforeningerne mødes mennesker i et gensidigt fællesskab, uanset økonomiske, sociale, politiske og religiøse forskelle og interesser, således som det er udtrykt i DIF's vedtægtsgrundlag.¹³ Principielt skal adgangen til at blive medlem harmonere med foreningsformålet, således at en forening ikke på urimelig måde hindrer medlemskab, men som udgangspunkt er åben for alle.¹⁴ Ud fra dette demokratiske princip vil udelukkelse fra medlemskab således normalt kræve, at der foreligger relevante og åbenbart belastende oplysninger om den pågældende person. En saglig bedømmelse af, om dette er tilfældet, vil dog til dels kunne være skønsbetonet og afhænge af en nærmere fastlæggelse af organisationens værdigrundlag.

Inden for den samlede organisation kan der udøves en høj grad af selvstændighed og uafhængighed i tilrettelæggelsen af virksomheden. Idrætten er imidlertid tæt forbundet med det øvrige samfund, og for mange mennesker indebærer adgangen til på den ene eller anden måde at kunne deltage i idrætsforeningers virksomhed noget særdeles væsentligt. I lyset heraf må idrættens organisationer derfor respektere almindelige demokratiske principper.

I mange sammenhænge er tilknytning til en idrætsorganisation en grundlæggende forudsætning for overhovedet at kunne dyrke den foretrukne form for sport, deltage i konkurrencer, meddele træning etc. Det kan til og med være af afgørende vigtighed for den enkelte at kunne virke inden for rammerne af en bestemt klub. Så en afgørelse om udelukkelse fra medlemskab eller fra deltagelse i nærmere bestemte aktiviteter kan have store konsekvenser for den enkelte og indebære et betydeligt indgreb i den pågældendes udfoldelsesmuligheder. Sådanne afgørelser kan følgelig ikke træffes vilkårligt. Generelt set kan udelukkelse således ikke ske alene for at slippe af med en person, der opfattes

13. DIF's lovregulativ I – regler for medlemskab af Danmarks Idræts-Forbund, § 2, stk. 2, 1. pkt.

14. Se således den netop nævnte bestemmelses stk. 4.

som unødigt kritisk, frimodig, anderledes eller besværlig. Tilsvarende begrænsninger i organisationernes dispositionsfrihed over for den enkelte kan, om end mindre udtalt, gøre sig gældende i relation til spørgsmål om udelukkelse fra ansættelse, varetagelse af lederfunktioner, indgåelse af kontrakter, medvirken i træning eller konkurrencer og deltagelse i foreningsaktiviteter i øvrigt.

Det har i denne sammenhæng også betydning, at idrætsforeninger i nutidens samfund ikke nødvendigvis udelukkende har såkaldt ideelle formål på samme måde som partier, religiøse sammenslutninger, selskabelige foreninger mv. Medlemskab eller anden tilknytning kan have større eller mindre økonomisk betydning for den enkelte. Idrættens organisationer modtager i øvrigt betragtelig støtte fra det offentlige og må tilsvarende undergive sig visse minimumskrav vedrørende forholdet til medlemmer og andre enkeltpersoner, herunder overholdelse af visse grundlæggende principper af f.eks. samme art som har fundet udtryk i forvaltningsloven.

De relevante afvejningers karakter og kravene til retsgrundlaget i sager om foranstaltninger i anledning af seksuelle overgreb må ses i lyset af de anførte forhold.

I en afgørelse vedrørende en konkret sag fremkom DIF's appeludvalg for et par år siden med nogle generelle betragtninger vedrørende beskaffenheden af de grundlæggende hensyn, som en idrætsorganisation varetager i sager vedrørende seksuelle overgreb mod børn eller unge.¹⁵ Appeludvalgets bemærkninger er velegnede til illustration af nogle betydningsfulde aspekter vedrørende de relevante afvejninger.

Appeludvalget tilkendegav således, at idrætten er en væsentlig faktor i samfundslivet, og at det er helt afgørende for samspillet imellem idrættens verden og forældre til børn, der dyrker idræt, at forældrene kan have en begrundet tillid til, at børnene ikke krænkes – seksuelt eller på anden måde – af ledere eller trænere i klubberne. Skal denne tillid bevares, er det nødvendigt, at en klub eller et forbund kan reagere, hvis en tilstrækkeligt begrundet mistanke om et overgreb opstår.

Heroverfor står hensynet til de mennesker, der som ledere og trænere anvender deres fritid på idrætten, og hvis indsats er afgørende for den idrætsverden, vi har i dag. Ikke enhver mistanke er tilstrækkelig til at begrunde en sanktion.

Appeludvalget fandt det ikke muligt generelt at beskrive de tilstrækkelige forudgående undersøgelser, men gav udtryk for, at mistanken bør være rimeligt underbygget, da konsekvenserne er alvorlige for den mistænkte.

Appeludvalget fandt ved afvejningen af de beskrevne modstridende hensyn, at en klub eller et forbund – når politiet har rejst sigtelse eller tiltale mod en

15. DIF's appeludvalgs sag 1/2003.

person – alene på dette grundlag vil kunne suspendere den pågældende. Såfremt en tiltale fører til endelig domfældelse, kan mere indgribende sanktioner som eksklusion komme på tale.

Appeludvalget lagde i den konkrete sag til grund, at politiet havde rejst sigtelse imod NN for at have krænket en da 11- til 15-årig dreng. En suspension iværksat i henhold til vedtægterne for en medlemsorganisation blev følgelig stadfæstet.

4. Vedtægtsændringerne på årsmødet i DIF's repræsentantskab 2004

For at forebygge seksuelle krænkelser af børn og unge i DIF's medlemsforeninger vedtog DIF's repræsentantskab på et årsmøde den 1. maj 2004 en række nye bestemmelser, der nu indgår som en del af DIF's vedtægtsgrundlag. Formålet med de nye regler var at kunne foretage udelukkelse af en person fra adgang til at udføre børne- og ungdomsarbejde i forbund og foreninger i tilfælde, hvor der foreligger belastende oplysninger om seksuelle overgreb. Oprindeligt omfattede de foreslåede regler både dømte, tiltalte og sigtede. Forslaget om suspension af sigtede fra klubber, hvor de pågældende mistænkes for at have begået en overtrædelse, gav imidlertid nogle af repræsentantskabets medlemmer anledning til betænkeligheder, så denne del af forslaget blev ikke vedtaget.

Ved forelæggelsen af forslaget til de nævnte vedtægtsændringer blev det bemærket, at det er erfaringen i DIF, at det kan være vanskeligt for den enkelte idrætsforening at få klarhed over, hvordan en konkret sag gribes an, når der lejlighedsvis opstår kendskab til, at en træner eller et medlem tiltales eller dømmes for seksuelle overgreb. I lyset heraf skønnede det lovudvalg, som forberedte indsættelsen af de nye bestemmelser i vedtægterne, at det ville være u hensigtsmæssigt at overlade til de enkelte foreninger at arbejde med meget detaljerede regler, som skulle administreres decentralt. Lovudvalget indstillede derfor til DIF's bestyrelse, *at* det nye regelsæt fik en forholdsvis generel karakter, *at* der efterfølgende blev udarbejdet vejledende retningslinjer, og *at* beslutningskompetencen i de enkelte sager blev placeret hos DIF's bestyrelse. Bestyrelsen fulgte lovudvalgets indstilling, og repræsentantskabet vedtog efterfølgende de foreslåede vedtægtsændringer, dog med ovennævnte modifikation vedrørende udelukkelse af sigtede personer. Den bærende tanke bag de nye regler var således, at en central instans i DIF træffer afgørelse og herunder også tager stilling til konkrete gråzonetilfælde.

5. Det gældende vedtægtsgrundlag for DIF's indsats over for strafbare seksuelle overgreb

I DIF's vedtægter er det nu bestemt, at DIF ikke kan »hverve, ansætte eller opretholde ansættelsen af en person til at varetage nogen form for lønnet eller ulønnet børne- eller ungdomsarbejde, hvis personen tiltales eller dømmes eller tidligere er dømt efter straffelovens bestemmelser om seksuelle krænkelser mod børn og unge«. ¹⁶ Denne forskrift er fulgt op af forskellige andre bestemmelser, som der redegøres for nedenfor. Først vil grundtrækkene i den organisatoriske ramme imidlertid blive ridset op. ¹⁷

DIF er en sammenslutning af danske idrætsorganisationer. ¹⁸ DIF's medlemmer er nationale idrætsorganisationer (specialforbund), nationale sportsforbund samt visse associerede og servicenydende organisationer. ¹⁹

Den enkelte medlemsorganisation er som udgangspunkt øverste faglige myndighed inden for sit aktivitetsområde. ²⁰ DIF's bestyrelse kan dog i overordnede anliggender af vital betydning for dansk idræt træffe beslutninger, der er bindende for medlemsorganisationerne. ²¹ Sådanne beslutninger skal forelægges til godkendelse på førstkommende repræsentantskabsmøde i DIF.

I henhold til DIF's vedtægter har medlemsorganisationerne samt disses foreninger og foreningernes medlemmer en række nærmere fastsatte forpligtel-

16. Jf. love for Danmarks Idræts-Forbund § 1, stk. 9, som affattet efter vedtagelse på repræsentantskabets årsmøde den 1. maj 2004.

17. I øvrigt kan der særligt henvises til følgende fremstillinger: Lars Halgreen, *Sportsret*, Thomson, 2000; Preben Stuer Lauridsen, *Idrætsjura*, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1983; Jens Evald et al., *Idræt & Jura*, Nyt Juridisk Forlag, 1997; Ole Hasselbalch, *Foreningsret*, 3. udg., Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2001; Krister Malmsten, *Idrottens bestraffningsregler*, 4. uppl., Norstedts juridik, 2002; samme, *Idrottens föreningsrätt*, Norstedts juridik, 2000; Björn Anders Feijen, *Idrottsrätt i Norden*, 2001; Carl Hemström, *Uteslutning ur ideell förening*, Akademisk avhandling, Stockholm 1972; samme, *Organisationernas rättsliga ställning*, 6. rev. uppl., Norstedts juridik, 2000; samme, »Uteslutning ur ideell förening – en kommentar til ett par HD-avgöranden«, *JT* 1998-99, s. 955; Owe Hultin, *Riksidrottsförbundets myndighetsroll*, 1999; Torger Dahl, *Idrettens straffebestemmelser*, Ratio forlag, 1995; Gunnar-Martin Kjenner, *Idrett og jus*, 2. utg., Universitetsforlaget, 1992; Geir Woxholth, *Foreningsrett*, 2. utg., Ad notam Gyldendal, 1999; Lauri Tarasti, »Idrottens normsystem – etik og juridik«, *Det 34:e nordiske juristmötet* 1996, s. 83 ff.

18. Jf. DIF's love § 1, stk. 2.

19. Jf. DIF's love § 3 samt DIF's lovregulativ I vedrørende regler om medlemskab af DIF.

20. Jf. DIF's love § 5.

21. Jf. DIF's love § 16, stk. 2.

ser.²² Generelt er der således foreskrevet en pligt til at underkaste sig DIF's love og ordens- og udelukkelsesbestemmelser samt alle beslutninger, der i henhold hertil er truffet af DIF og dets organer.²³ Desuden er der fastsat en pligt til at efterleve DIF's minimumskrav til medlemsorganisationernes ordensudvalg.²⁴ Yderligere er det bestemt, at der er pligt til at yde DIF og organisationens organer enhver bistand, der måtte forlanges til varetagelse af organisationens opgaver, herunder i samarbejde med organisationen at gennemføre fornøden dopingkontrol.²⁵ Hertil kommer en række andre bestemmelser, bl.a. vedrørende markedsføring og reklamering.

6. Kompetence til at træffe selvstændige afgørelser inden for DIF's organisatoriske rammer

Som led i overvejelserne vedrørende håndteringen af sager vedrørende seksuelle overgreb blev der særskilt rejst spørgsmål om, hvorvidt der inden for DIF's organisatoriske rammer kan træffes selvstændig afgørelse om iværksættelse af nærmere fastsatte foranstaltninger over for enkeltpersoner, som er dømt for strafbare seksuelle overgreb, herunder vedrørende udelukkelse fra medlemskab, suspension eller eksklusion af medlemmer, udelukkelse fra ansættelse samt bortvisning eller opsigelse af ansatte. Der blev i den forbindelse peget på det ønskelige i en afklaring af, hvilken betydning det måtte have, at en domstol forinden har truffet afgørelse om udfaldet af en straffesag.

Principielt kan spørgsmålet om, hvorvidt en instans inden for rammerne af DIF kan træffe realitetsafgørelse om iværksættelse af nærmere fastsatte foranstaltninger over for enkeltpersoner, der er dømt for seksuelle overgreb, besvares bekræftende. I den forbindelse kan det yderligere belyses, hvad indholdet af sådanne afgørelser kan være, hvilke retsvirkninger sådanne afgørelser kan have, og over for hvilke adressater, sådanne retsvirkninger umiddelbart kan gøres gældende. Grundlæggende er det i sådanne sammenhænge særdeles ønskeligt, at reglerne om kompetenceplaceringen er så klare som muligt. I så henseende kan der være behov for en vis tydeliggørelse, jf. bemærkningerne nedenfor.

22. Se herom nærmere DIF's love § 6.

23. Jf. DIF's love § 6, stk. 1.

24. Jf. DIF's love § 6, stk. 3, samt DIF's lovregulativ IV vedrørende minimumsregler for medlemsorganisationernes ordensudvalg.

25. Jf. DIF's love § 6, stk. 3.

Med en dom i en straffesag har retten afgjort skyldsspørgsmålet og ved en fældende afgørelse tillige fastsat en strafferetlig sanktion. I den forbindelse er der muligvis truffet en specifik afgørelse om frakendelse af rettigheder.²⁶ Uanset om dette er tilfældet eller ej, er der ikke noget til hinder for, at en arbejdsgiver, en forening eller anden privat organisation træffer en selvstændig afgørelse om ansættelse, medlemskab eller anden form for tilknytning, idet dog rettens afgørelse selvsagt ikke kan tilsidesættes ved at give tilladelse til noget, der er i strid med frakendelsen.

Med henblik på at undgå dobbelt straf har retten pligt til at overveje betydningen af, at lovovertræderen på grund af den strafbare handling frakendes en af de i straffeloven omhandlede rettigheder eller påføres andre følger, der kan sidestilles med straf. Ved straffens fastsættelse skal sådanne omstændigheder i almindelighed indgå som formildende omstændighed.²⁷ Under særlige omstændigheder kan straffen i øvrigt nedsættes under den foreskrevne strafferamme eller helt bortfalde.²⁸ Reglerne i de nævnte bestemmelser afspejler en forudsætning om, at der kan forekomme andre faktiske eller retlige virkninger af lovovertrædelsen og straffesagen end selve dommen og fuldbyrdelsen af denne, og sådanne virkninger kan meget vel knytte sig til lovovertræderens ansættelsesmæssige stilling eller til aftaleretlige forhold i øvrigt. Fra en overordnet betragtning kan ordningen siges at være den, at det er retten, der skal bestrebe sig på at tage højde for sådanne omstændigheder, mens omgivelserne er langt mere frit stillet med hensyn til reaktioner. Dette forhold beror til dels på, at de hensyn, som det påhviler retten at forfølge, er mere begrænsede og snævre end dem, som en arbejdsgiver eller en privat organisation har ret til at varetage.

26. Jf. strl. § 79. Se nærmere Knud Waaben, *Strafferettens almindelige del – Sanktionslæren*, 5. rev. udg., GadJura, 2001, s. 151 ff.; Gorm Toftegaard Nielsen, *Kommenteret straffelov – Almindelig del*, 8. omarb. udg., Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2005, s. 393 ff.

27. Jf. strl. § 82, nr. 12. Bestemmelsen er i sin nugældende form indsat i straffeloven med lov 218, 2004. En tilsvarende bestemmelse fandtes tidligere i strl. § 87, se herom Asbjørn Jensen, *Kommenteret straffelov – Almindelig del*, 7. omarb. udg., Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2001, s. 392 f. Se nu samme, *Kommenteret straffelov – Almindelig del*, 8. omarb. udg., Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2005, s. 423 f.

28. Jf. strl. § 83. Bestemmelsen er i sin nugældende form indsat i straffeloven med lov 218, 2004.

7. Det nærmere forhold mellem rettens dom og en afgørelse om konkrete foranstaltninger

Et yderligere tema, som det kan være relevant at belyse i den foreliggende sammenhæng, er, om en afgørelse truffet inden for DIF's organisatoriske rammer i forbindelse med en konkret straffesag kan være anderledes/strengere/mere vidtgående end en afgørelse truffet af retten. Spørgsmålet kan i princippet besvares bekræftende.

For retten er det relevante kriterium i forbindelse med afgørelsen om frakendelse af retten til at udøve en bestemt virksomhed, om »det udviste forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet«.²⁹ Hvis den pågældende virksomhed ikke kræver »særlig offentlig autorisation eller godkendelse«, forudsætter frakendelse af retten til at udøve den pågældende form for virksomhed, at »særlige omstændigheder« taler for frakendelse, hvilket dog næppe har større selvstændig betydning i domstolenes praksis. Bestemmelsen anvendes bl.a. i sager om seksuelle overgreb begået af lærere, og frakendelsen kan f.eks. angå retten til at undervise piger under 18 år.

Rettens stillingtagen til, om der foreligger »en nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet«, og om der tillige er »særlige omstændigheder«, der taler for frakendelse, beror dels på en konkret vurdering af lovovertræderens individuelle forhold i den enkelte sag, dels på mere generelle antagelser om beskyttelsesbehovet på det bestemte område. De i straffeloven opstillede kriterier er udformet med henblik på at modvirke en rutinemæssig og vidtgående frakendelsespraksis.

I en dom af 2. februar 2005 har Højesteret i en straffesag skønnet, at der ikke i det pågældende tilfælde var en så nærliggende fare for misbrug, at der var tilstrækkeligt grundlag for at frakende tiltalte retten til erhvervsmæssigt eller i forbindelse med fritidsaktiviteter at beskæftige sig med piger under 18 år.³⁰ Sagen drejede sig om en person, som ved byretten og landsretten var blevet fundet skyldig i to tilfælde af blufærdighedskrænkelser og ét tilfælde af blufærdighedskrænkelser og anden kønslig omgang end samleje, alle forhold begået over for tre piger i alderen 15-17 år. Ved landsrettens dom var den pågældende blevet idømt 60 dages ubetinget fængsel og frakendelse af retten til i to år erhvervsmæssigt at beskæftige sig med piger under 18 år. Under henvisning til »karakteren af og omstændighederne i forbindelse med de begåede forhold, herunder pigens alder« samt til den tiltaltes »gode personlige forhold« blev den af landsretten fastsatte straf gjort betinget med ét års prøve-

29. Jf. strl. § 79, stk. 2, smh. stk. 1.

30. *Ugeskrift for Retsvæsen* 2005.1460 H.

tid. Tiltalte blev frifundet for påstanden om rettighedsfrakendelse, dels under henvisning til de vedrørende strafudmålingen anførte grunde, dels med den begrundelse, at forholdene ikke var begået direkte i tilknytning til undervisning meddelt af den pågældende. Højesterets dom blev afsagt med dissens.

Domstolenes konkrete afgørelser vedrørende rettighedsfortabelse har en forholdsvis generel form og gør ikke endegyldigt op med, hvordan man i forskellige sammenhænge kan forholde sig til den domfældtes ansættelsesmæssige forhold eller deltagelse i diverse aktiviteter. Som tidligere nævnt indgår det i rettens forudsætninger, at der kan blive tale om andre belastende følger af sagen end selve rettens afgørelse, herunder med hensyn til ansættelse, medlemskab o.lign.

I sager om seksualforbrydelser kan retten i øvrigt meddele pålæg om ikke at indfinde sig på bestemte slags lokaliteter samt om ikke at have ophold sammen med børn under 18 år.³¹ Ved forskellige betingede afgørelser kan der fastsættes vilkår, f.eks. vedrørende overholdelse af særlige bestemmelser vedrørende »anvendelse af fritid eller samkvem med bestemte personer«³² eller psykiatrisk, herunder sexologisk behandling.³³ Betingelserne for at træffe sådanne afgørelser er mindre strenge end betingelserne for rettighedsfortabelse.

For en arbejdsgiver eller en privat organisation er det tilladt *at* foretage en specifik og selvstændig bedømmelse af udsigten til misbrug med henblik på en afgørelse af, om bestemte funktioner eller aktiviteter kan aktualisere noget sådant, *at* anvende en strengere målestok, samt *at* tage andre hensyn i betragtning end misbrugsrisikoen.

Det er i øvrigt næppe hensigtsmæssigt at lade spørgsmålet om lempelse af en reaktion bero på, om der konkret foreligger såkaldt »formildende« forhold eller omstændigheder. Sådanne udtryk er af og til blevet anvendt i forbindelse med de foretagne overvejelser, hvilket formentlig beror på, at der med rette kan tænkes i sådanne baner, når det drejer sig om fastsættelse af disciplinære reaktioner i forskellige sammenhænge. På det foreliggende område er det relevante forhold imidlertid ikke nødvendigvis begået inden for en forenings rammer eller i forbindelse med aktiviteter herunder, og formålet med reaktionen er ikke – nødvendigvis eller udelukkende – pønalt, dvs. straffende, men forebyggelse af risici, herunder både beskyttelse af børn og unge, opretholdelse af anseelse og tillid samt varetagelse af hensyn til retsfølelsen.

Reaktionerne må efter omstændighederne kunne være af foreløbig karakter, f.eks. ved bortvisning, fristillelse, midlertidig udelukkelse/suspension etc.,

31. Se nærmere strl. § 236.

32. Jf. strl. § 57, nr. 1.

33. Jf. § 57, nr. 6.

således at der senere træffes en endegyldig afgørelse om opsigelse, udelukkelse/eksklusion, karantæne etc.

En afgørelse vedrørende en foreløbig foranstaltning tages op til fornyet overvejelse med henblik på en endelig afgørelse, når der foreligger væsentlige nye oplysninger, herunder om udfaldet af en endelig dom i straffesagen. Der foretages en selvstændig prøvelse ud fra det nu foreliggende afgørelsesgrundlag. Hel eller delvis frafald af tiltale eller frifindelse for tiltalepunkter kan efter omstændighederne tages i betragtning som momenter af særlig væsentlig betydning, men den endelige afgørelses indhold beror på en samlet vurdering af sagens omstændigheder, herunder eventuelt også aspekter, som ikke har haft afgørende betydning under straffesagen. Det er således ikke udelukket at bestemme, at der skal iværksættes selvstændige foranstaltninger inden for DIF's organisatoriske rammer, selv om straffesagen ikke føres igennem til fældende dom, og selv om retten ikke har foretaget frakendelse af ret til at beskæftige sig med børn eller unge. En afgørelse inden for DIF's rammer må bero på en bredere vurdering og er ikke bundet af de samme strenge beviskrav som rettens afgørelse i en straffesag, jf. ovenstående bemærkninger. Eksempelvis vil der ikke altid ske frakendelse i sager om besiddelse af børnepornografi; men i foreningssammenhæng vil det alligevel være helt legitimt at foretage en selvstændig vurdering af, om det er foreneligt med de foreliggende oplysninger, at en person som har været indblandet i en sådan sag indgår i visse af en klubs eller et forbunds aktiviteter i den ene eller anden egenskab.

8. De retlige rammer for placeringen af kompetencen til at træffe afgørelser

Inden for DIF's organisatoriske rammer er udgangspunktet, at spørgsmål om afvisning/udelukkelse/suspension/eksklusion og om ansættelsesretlige skridt over for en enkeltperson i almindelighed henhører under vedkommende medlemsorganisation eller ansættelsessted, som efter omstændighederne kan være DIF, en medlemsorganisation (specialforbund o.lign.), en medlemsforening (klub) mv.

Generelt kan specialforbund og klubber bemyndige et særligt organ, f.eks. et sagkyndigt udvalg eller en ansvarlig forsamling på et trindhøjere niveau til at træffe afgørelse i visse typer af sager. Et sådant organ kan være en eksisterende eller til formålet oprettet instans under DIF, f.eks. DIF's bestyrelse eller en instans nedsat af repræsentantskabet. Bemyndigelser af denne type er ikke udstedt med henblik på behandling af sager om seksuelle overgreb, og det ville i øvrigt være besværligt og uhensigtsmæssigt at søge afgørelseskompetencen

samlet på denne vis. Det er enklere at forankre en sådan ordning i regler, der indgår i DIF's almindelige vedtægtsgrundlag, således som det tydeligvis også var hensigten med repræsentantskabets vedtagelser på årsmødet den 1. maj 2004.

Ud fra DIF's vedtægtsgrundlag, sådan som dette blev fastlagt ved årsmødet i 2004, skal DIF underrettes, så snart der opnås kendskab til noget forhold, der vedrører hvervning, ansættelse eller opretholdelse af ansættelsen af en person til »at varetage nogen form for lønnet eller ulønnet børne- eller ungdomsarbejde, hvis personen tiltales eller dømmes eller tidligere er dømt efter straffelovens bestemmelser om seksuelle krænkelse mod børn og unge«. ³⁴ Efter underretningen af DIF, er det DIF's bestyrelse, der sammen med det pågældende specialforbund »træffer afgørelse om sagens eventuelle videre forløb«. ³⁵

Den nærmere forståelse og rækkevidde af vedtægtsgrundlaget vil blive drøftet nedenfor, og der vil i den forbindelse blive redegjort for, om sidstnævnte bestemmelse tillægger DIF's bestyrelse kompetence til at træffe materielle afgørelser om foranstaltninger, som foreningerne er forpligtet til at effektuere i forhold til enkeltpersoner, og som en medlemsorganisation er forpligtet af i forhold til sine egne medlemsforeninger.

9. DIF's bestyrelse som afgørelsesinstans

Helt overordnet kan der være behov for at belyse, om et organ som DIF's bestyrelse grundlæggende set har de egenskaber, der kræves, for at det kan anses som hensigtsmæssigt, forsvarligt og korrekt at henlægge en sådan kompetence til dette forum. Sådanne overvejelser kan bl.a. bero på, om det for den samlede organisation eller enkelte af dennes led er mest ønskeligt at samle beslutningskompetencen på det foreliggende område eller at arbejde ud fra en decentral model i lighed med den, der i almindelighed danner grundlag for behandlingen af disciplinærsager.

Ud fra retssikkerhedsmæssige betragtninger kunne det selvsagt overvejes at nedsætte en særlig instans til afgørelse af disse sager. At henlægge kompetencen til et eksisterende organ har næppe været aktuelt, da der vist ikke kan peges på et egnet forum. Teoretisk set kunne et organ i stil med Dopingnævnet snarere være en teoretisk mulighed.

34. Jf. DIF's love § 6, stk. 1, nr. 8, jf. § 1, stk. 9.

35. Jf. DIF's love § 6, stk. 1, nr. 9.

Eventuelle præferencer for en centralisering ville kunne aktualisere et valg mellem at basere ordningen på eksisterende organer eller at oprette et særligt sæt af organer til formålet, sådan som det er sket i forbindelse med indsatsen med henblik på bekæmpelse af doping. Til dels må resultatet af sådanne overvejelser bero på organisationspolitiske hensyn, som der ikke her skal foretages nogen nærmere udredning af. Som omtalt har DIF's repræsentantskab af de tidligere nævnte grunde ønsket at inddrage DIF's bestyrelse i beslutningsprocessen på det foreliggende område ved at henlægge afgørelseskompetencen i første instans til sidstnævnte organ, og dette kan der være flere gode grunde til. Forudsætningen for, at en sådan ordning kan praktiseres på en forsvarlig og korrekt måde, er først og fremmest, at den grundlæggende opfylder almindelige krav vedrørende placeringen af kompetencen til at træffe realitetsafgørelse i sager, som kan være af indgribende betydning for enkeltpersoners forhold. Herudover skal der være sikkerhed for, at ordningen praktiseres på betryggende måde.

Der kan i denne forbindelse være grund til at forholde sig til den omstændighed, at DIF's bestyrelse er sammensat med bl.a. organisationspolitiske formål for øje. I relation til afgørelser om enkeltpersoners forhold kunne det tænkes, at det – alt andet lige – ville være betænkeligt at lægge kompetencen hos et sådant organ, når det drejer sig om forhold af meget væsentlig betydning. Ud fra retssikkerhedsmæssige hensyn kunne det overvejes, om sådanne afgørelser burde henhøre under et organ, som besidder en relevant sagkundskab og i øvrigt er uafhængigt af organisatoriske interesser. Sådanne overvejelser har været aktuelle i forbindelse med placeringen af kompetencer og tilrettelæggelsen af procedurer i sager vedrørende håndhævelse af reglerne om bekæmpelse af doping.

De betænkeligheder, som måtte gøre sig gældende vedrørende placering af afgørelseskompetencen i enkeltsager vedrørende seksuelle overgreb hos DIF's bestyrelse som et til dels organisationspolitisk præget organ kan principielt have samme karakter som dem, der kunne gøre sig gældende i relation til en lokal klub eller et specialforbund. De enkelte medlemsorganisationer og de under disse hørende foreninger har imidlertid utvivlsomt efter de gældende regler en almen og vidtgående kompetence vedrørende optagelse, suspension og eksklusion af medlemmer, sådan som det altid har været tilfældet. Eventuelle betænkeligheder i relation til spørgsmålet om kompetenceplacering på det foreliggende område kan næppe siges at være større, men snarere mindre i relation til DIF's bestyrelse end til de øvrige organisationers ansvarlige organer og instanser. Alt andet lige vil DIF's bestyrelse i højere grad end besluttede organer i medlemsorganisationer og klubber være i stand til at undgå varetagelse af særinteresser på en uhensigtsmæssig måde, bl.a. fordi den samlede

bestyrelse ikke eller kun i mindre grad vil have direkte interesse i konkrete sportslige præstationer i den enkelte klub, i lokale forretningsmæssige mellemværender, i værn af særlige personlige relationer etc. Det kan derfor med føje lægges til grund, at DIF's bestyrelse i højere grad end repræsentanter for andre aktører på feltet vil kunne anlægge objektive og generelle målestokke og anvende disse på en ensartet og konsistent måde.

Sammenholdt med dopingproblematikken har problematikken vedrørende seksuelle overgreb en væsentlig anden karakter i relation til de interessekonflikter, som udspringer af medlemsorganisationernes grundlæggende formål. Doping anvendes for at forbedre sportslige præstationer, og foreningerne har en selvklar interesse i, at sådanne er gode, hvilket kan gøre det vanskeligt helt at undgå tendenser til varetagelse af snævre og kortsigtede særinteresser på en uhensigtsmæssig måde. Sådan hænger det ikke sammen med hensyn til problematikken vedrørende seksuelle overgreb, og der foreligger derfor ikke nogen generel interessekonflikt. I specifikke sammenhænge vil der ganske vist kunne foreligge modstridende interesser, idet det kan opleves som uønskeligt at skulle undvære en dygtig person i en given sammenhæng; men netop i dette perspektiv vil formodningen tale for, at det overordnede organ normalt vil være bedre i stand til at hæve sig over usaglige hensyn end organer i tilknytning til medlemsorganisationerne.

Hvor sager om anvendelse af doping involverer en række fagligt betonedede spørgsmål, ligger vægten i sager om reaktioner i anledning af seksuelle overgreb i øvrigt i langt højere grad på foreningspolitiske hensyn, som ikke i samme grad aktualiserer et behov for bevissikring og saglig vurdering af eventuelle bevistvivl. Dopingproblematikken er bl.a. kendetegnet ved, at bevisspørgsmål kan være vanskelige. I sager om seksuelle overgreb har en udenforstående instans i retsvæsenet på forhånd truffet en afgørelse, som man kan henholde sig til, for så vidt angår de relevante omstændigheder vedrørende det seksuelle overgreb.

Under alle omstændigheder er det selvsagt vigtigt, at sagsbehandlingen er tilrettelagt under behørig hensyntagen til retssikkerhedshensyn. Et forbillede findes her i de procedurer, som Dopingkontroludvalget følger i forbindelse med indbringelse af sager for Dopingnævnet. En adgang til at indklage en belastende afgørelse for en kvalificeret overordnet instans vil bidrage afgørende til enhver ordnings legitimitet. Som nedenfor uddybet må en adgang til indbringelse af afgørelser for DIF's appeludvalg i denne sammenhæng betragtes som en fuldt betryggende garanti for forsvarligheden af den nævnte kompeten-

ceplacering.³⁶ Hertil kommer den almindelige adgang til domstolsprøvelse, der dog i den foreliggende sammenhæng vil indskrænke sig til prøvelse af, om formalia er overholdt, og om en afgørelse er diskriminerende eller åbenbart urimelig. Se nærmere nedenfor om indbringelse for appeludvalget af en afgørelse truffet af DIF's bestyrelse.

10. Vedtægtsgrundlaget vedrørende afgørelser om foranstaltninger

I relation til spørgsmålet om foranstaltninger over for personer, som er tiltalt eller dømt for seksuelle krænkelser, blev der med de tidligere omtalte vedtægtsændringer den 1. maj 2004 indsat bestemmelser vedrørende nogle særlige forpligtelser for medlemsorganisationerne samt disses foreninger og foreningernes medlemmer. Som allerede nævnt er det herefter bestemt, at DIF ikke kan »hverve, ansætte eller opretholde ansættelsen af en person til at varetage nogen form for lønnet eller ulønnet børne- eller ungdomsarbejde, hvis personen tiltales eller dømmes eller tidligere er dømt efter straffelovens bestemmelser om seksuelle krænkelser mod børn og unge«.³⁷

Den netop gengivne forskrift følges op af en bestemmelse om, at medlemsorganisationen og dennes medlemsforeninger skal »anvende« den pågældende bestemmelse.³⁸ Dette indebærer således, at heller ikke medlemsorganisationerne eller disses foreninger kan »hverve, ansætte eller opretholde ansættelsen af en person til at varetage nogen form for lønnet eller ulønnet børne- eller ungdomsarbejde, hvis personen tiltales eller dømmes eller tidligere er dømt efter straffelovens bestemmelser om seksuelle krænkelser mod børn og unge«.

Videre er det bestemt, at Danmarks Idræts-Forbund skal underrettes, så snart der opnås kendskab til noget forhold omfattet af de nævnte bestemmelser.³⁹

36. Om DIF's appeludvalg, se DIF's love §§ 23-25 samt lovregulativ II. Se i øvrigt vejledning vedrørende behandling af sager i appeludvalget, DIF, august 2005.

37. Jf. DIF's love § 1, stk. 9.

38. Se således DIF's love § 6, stk. 8, der pålægger medlemsorganisationerne samt disses foreninger at anvende bestemmelsen i § 1, stk. 9, jf. tillige lovregulativ I § 2, stk. 10-11.

39. Se således DIF's love § 6, stk. 1, nr. 9, der henviser til den netop omtalte § 6, stk. 1, nr. 8, der som nævnt igen henviser til § 1, stk. 9. De nævnte forskrifter er gentaget i DIF's lovregulativ I vedrørende regler om medlemskab af DIF § 2, stk. 10-11. Det er ikke i DIF's love nærmere fastlagt, hvem den nævnte pligt til underretning nærmere påhviler. Af de nævnte bestemmelser i lovregulativ I fremgår det imidlertid, at det er den enkelte medlemsforening, der forventes uden ophold at foretage underretning af DIF. Under alle omstændigheder kan der være behov for ved lejlighed at foretage en gennem-

Det følger af fortsættelsen på sidstnævnte bestemmelse i DIF's love, at det efter underretningen af DIF, er DIF's bestyrelse, der »sammen med det pågældende specialforbund træffer afgørelse om sagens eventuelle videre forløb«. ⁴⁰

Reglen om, at bestyrelsen »træffer afgørelse om sagens videre forløb« er næppe fuldt så klar som ønskeligt, idet den efter sin umiddelbare ordlyd vil kunne tolkes som vedrørende spørgsmål af processuel beskaffenhed og ikke nødvendigvis som udtryk for, at DIF's bestyrelse er tildelt kompetence til at træffe materielle afgørelser om indholdet af eventuelle foranstaltninger, herunder vedrørende udelukkelse fra opnåelse af medlemskab, suspension eller eksklusion af medlemmer, udelukkelse fra deltagelse i visse eller alle aktiviteter inden for relevante organisatoriske rammer, udelukkelse fra at opnå ansættelse samt bortvisning eller opsigelse af ansat personale.

Den nævnte bestemmelse ville kunne udlægges på den måde, at den beføjelse, som er tildelt DIF's bestyrelse i disse sager, udelukkende er at træffe afgørelse med henblik på den nærmere tilrettelæggelse af sagsbehandlingen, herunder med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt bestyrelsen ønsker at gå ind i sagen som part, f.eks. ved indbringelse for et af de organer, som i almindelighed har kompetencen til at realitetsbehandle sager af ordensmæssig karakter. I lyset af drøftelserne ved repræsentantskabets omtalte årsmøde forekommer det dog mest nærliggende at forstå nævnte bestemmelse som udtryk for, at DIF's bestyrelse i henhold til vedtægterne udøver en særlig kompetence til at træffe realitetsafgørelse i første instans om visse foranstaltninger over for personer, der er tiltalt eller dømt for seksuelle overgreb. En forening (klub) er forpligtet til at effektuere en sådan afgørelse i forhold til den pågældende enkeltperson. En medlemsorganisation (specialforbund) er forpligtet af en sådan afgørelse i forhold til såvel enkeltpersoner som i forhold til sine egne medlemsforeninger.

Den nævnte forståelse af de gældende vedtægter bestyrkes af det forhold, at DIF's bestyrelse »i overordnede anliggender af vital betydning for dansk idræt« kan træffe beslutninger, der er bindende for medlemsorganisationerne. ⁴¹ Som tidligere berørt er medlemsorganisationerne samt disses medlemsforeninger og foreningernes medlemmer forpligtet til at underkaste sig DIF's love og ordens- og udelukkelsesbestemmelser samt alle beslutninger, der i henhold hertil er truffet af DIF og dets organer. ⁴² Yderligere er det bestemt, at der er pligt til at yde DIF og organisationens organer enhver bistand, der måtte for-

skrivning af bestemmelserne i lovregulativ I § 2, stk. 11-13.

40. Jf. DIF's love § 6, stk. 1, nr. 9.

41. Jf. DIF's love § 16, stk. 2, 1. pkt.

42. Jf. DIF's love § 6, stk. 1.

langes til varetagelse af organisationens opgaver.⁴³ I sidstnævnte sammenhæng er gennemførelse af dopingkontrol særligt fremhævet som et vigtigt område, men alene som et ikke udtømmende eksempel (»herunder«) på den generelle forpligtelse til samarbejde om varetagelse af organisationens opgaver, hvorfra der selvsagt ikke modsætningsvis kan slutes, at samarbejdsforpligtelsen ikke gælder i andre sammenhænge, herunder ved gennemførelse af fornødne foranstaltninger i forbindelse med sager om seksuelle overgreb.

Udgangspunktet har selvsagt været, at det var medlemsorganisationerne eller klubberne, der normalt traf de fornødne afgørelser om foranstaltninger over for enkeltpersoner, også på det foreliggende område. Vedtægtsændringerne er således ikke så meget udtryk for, at DIF's bestyrelse har fået tillagt en saglig kompetence, som er mere vidtgående end tidligere, men snarere at en væsentlig del af kompetencen på området nu varetages direkte af DIF's bestyrelse i første instans, hvor formodningen tidligere var, at kompetencen i første instans generelt blev udøvet decentralt.

Det bemærkes i øvrigt, at de forpligtelser, der i henhold til ovennævnte bestemmelser er pålagt medlemsorganisationerne, på samme måde påhviler disses organisatoriske led, såsom lokalunioner, kredse mv.⁴⁴

Ud fra det samlede vedtægtsgrundlag er ordningen på det foreliggende område blevet, at det er DIF's bestyrelse, der i de pågældende sager træffer de overordnede afgørelser, som det efterfølgende påhviler de enkelte enheder at effektuere i forhold til enkeltpersoner. Med behørig hensyntagen til de tidligere omtalte grundsætninger og principper kan DIF's bestyrelse i forhold til klubber og forbund mv. træffe afgørelse om iværksættelse af enhver type af foranstaltning, der i det konkrete tilfælde bedømmes som påkrævet og rimelig, herunder vedrørende udelukkelse fra opnåelse af medlemskab, suspension eller eksklusion af medlemmer, udelukkelse fra deltagelse i visse eller alle aktiviteter inden for relevante organisatoriske rammer, udelukkelse fra at opnå ansættelse samt bortvisning eller opsigelse af ansat personale. Den enkelte enhed er forpligtet af afgørelsen og skal føre denne ud i livet.

Vendingen »sammen med det pågældende specialforbund« blev indføjet i ovennævnte bestemmelse efter ønsker ved repræsentantskabets omtalte årsmøde. Det er næppe helt klart, hvad dette indebærer; men det kan i hvert fald være nærliggende at forstå den samlede bestemmelse som udtryk for en forudsætning om, at det pågældende specialforbund inddrages i sagsbehandlingen og i den forbindelse får lejlighed til at udtale sig og i øvrigt varetage sine interesser, eventuelt ved at optræde som part i sagen.

43. Jf. DIF's love § 6, stk. 3.

44. Jf. DIF's love § 6, stk. 2.

Ved given lejlighed vil det være ønskeligt at tilvejebringe større klarhed med hensyn til de nævnte spørgsmål, se forslag herom nedenfor.

Skulle det blive aktuelt, at en part i en konkret sag ønsker at anfægte den kompetence, som DIF's bestyrelse i henhold til vedtægterne har til at realitetsbehandle de pågældende sager i første instans, vil spørgsmålet kunne forelægges for DIF's appeludvalg og/eller for de almindelige domstole, hvorunder afgørelse herom vil henhøre.

Vedtægternes særlige bestemmelser om bestyrelsens beføjelse til at træffe realitetsafgørelse i første instans på det foreliggende område tager sigte på sager, hvori nogen er *tiltalt* eller *dømt* for seksuelle overgreb. I sager, hvori nogen er *mistænkt* eller *sigtet*, men ikke tiltalt eller dømt, påhviler det som udgangspunkt fortsat de ansvarlige instanser i den pågældende medlemsforening at træffe afgørelse om iværksættelse af eventuelle foreløbige foranstaltninger. Hvis der i den konkrete sag er spørgsmål om direkte tilknytning mellem den pågældende person og et specialforbund, gælder det anførte tilsvarende for dette. I tilfælde, hvor politiet har rejst sigtelse for seksuelle overgreb, kan det være nødvendigt at træffe afgørelse om suspension eller anden midlertidig udelukkelse fra visse eller alle aktiviteter i tilknytning til arbejdet med børn og unge. I tilfælde, hvor der ikke foreligger en formel sigtelse, må det afhænge af sagens nærmere omstændigheder, om den pågældende forening eller medlemsorganisation finder grundlag for at iværksætte foranstaltninger ud fra hensynet til klubbens eller forbundets anseelse og behovet for at sikre den fornødne tillid hos medlemmer eller andre. DIF's bestyrelse har imidlertid et overordnet ansvar for at påse, at der reageres behørigt i sådanne tilfælde, og vil kunne pålægge en klub eller et forbund at rejse en sag. Hvis sagen ikke fører til et resultat, som DIF's bestyrelse finder tilfredsstillende, kan bestyrelsen indbringe den trufne afgørelse for appeludvalget.

11. Foranstaltningernes beskaffenhed

Ordlyden af den centrale bestemmelse i DIF's love kan give anledning til den opfattelse, at en ansættelse altid og ubetinget skal bringes til ophør i tilfælde af en relevant tiltale eller dom. Bestemmelsen er formuleret således, at DIF ikke kan »hverve, ansætte eller opretholde ansættelsen af en person«, hvormed der foreligger oplysninger om tiltale eller dom for seksuelle krænkelser mod børn eller unge.⁴⁵ Dette giver anledning til overvejelse i to henseender.

45. Jf. DIF's love § 1, stk. 9.

Det fremgår af referatet fra repræsentantskabets årsmøde den 1. maj 2004, at det da fremsatte forslag bygger på en forudsætning om, at et ansættelsesforhold ikke umiddelbart bringes til ophør som følge af tiltalerejsning, men at der skal ske suspension af den pågældende i overensstemmelse med almindelige ansættelsesretlige regler. Ved bestyrelsens forelæggelse af det fremsatte forslag blev det desuden bemærket, at »bliver den tiltalte frikendt, ja, så bortfalder suspensionen naturligvis også«. Det skal hertil siges, at disse bemærkninger meget vel kan betegnes som dækkende for den formodning, som i almindelighed vil gøre sig gældende i sådant tilfælde, men at det i øvrigt må bero på sagens konkrete omstændigheder, om der ansættelsesretligt er grundlag for en opretholdelse af den pågældende persons ansættelse eller tilknytning i øvrigt, idet andre momenter end afgørelsen af det strafferetlige skyldsspørgsmål her kan få betydning.

Generelt bør reaktionen stå i rimeligt forhold til det, der ønskes opnået, herunder forebyggelse af misbrugsrisiko, imødegåelse af utryghed blandt mulige berørte, opretholdelse af organisationens anseelse og tillid i forhold til nuværende og potentielle aktive, støtter og sympatisører. Tidsubegrænset udelukkelse kan efter omstændighederne være en både rimelig og nødvendig reaktion.

Den omtalte bestemmelse i DIF's love er umiddelbart formuleret unødigt absolut, hvilket næppe er fuldt ud hensigtsmæssigt, når den store forskellighed i sager om seksuelle overgreb tages i betragtning. En bedre formulering ville formentlig være noget i retning af nedenstående forslag.

Det bør i øvrigt overvejes, om der er behov for at formalisere retningslinjer vedrørende adgang til efter forløbet af et vist tidsrum at få behandlet spørgsmålet om fortsat udelukkelse.

Det skal tilføjes, at DIF's bestyrelse ud fra vedtægtsgrundlaget fortsat har en almindelig beføjelse til at pålægge foreninger og medlemsorganisationer at efterkomme forskellige afgørelser og til at håndhæve sådanne afgørelser. Bestyrelsen vil således i forbindelse med en sag vedrørende en bestemt persons seksuelle overgreb kunne bestemme, at en klub ikke kan udøve sine aktiviteter på den pågældendes ejendom eller i lokaler drevet af den pågældende. Bestyrelsen vil ligeledes kunne bestemme, at et ansættelsesforhold ikke kan påbegyndes eller opretholdes.

Uanset, at repræsentantskabet ved årsmødet i 2004 vedtog de foreslåede vedtægtsændringer med udeladelse af den del af forslaget, der vedrørte tilfælde, hvor en person *sigtes* for seksuelle overgreb mod børn eller unge, har DIF's bestyrelse som tidligere nævnt en vis kompetence til i medfør af sine almindelige beføjelser at træffe bestemmelse om, hvordan en forening eller medlemsorganisation skal forholde sig i sådanne sager. Det samme gælder i andre

tilfælde, hvor enkeltpersoner i klubber eller medlemsorganisationer gør sig bemærket på en måde, der er åbenbart uforenelig med DIF's værdigrundlag, sådan som dette bl.a. har fundet udtryk i den nævnte bestemmelse i DIF's love. Problemstillingen vil f.eks. kunne opstå, hvis en klubformand fremkommer med stærkt angribelige udtalelser, som er egnet til at så berettiget tvivl om klubbens evne og vilje til at håndhæve forbud mod seksuelle overgreb. I øvrigt er bestyrelsens beføjelser ikke begrænset til at vedrøre sager om seksuelle overgreb mod børn eller unge, men kan også udøves i sager om andre strafbare forhold, herunder vedrørende seksuelle overgreb mod institutionsklienter eller personer fra andre af de i straffeloven særligt værnedes grupper.

Bestyrelsens generelle kompetence til at gribe ind i sådanne tilfælde følger bl.a. af, at bestyrelsen »i overordnede anliggender af vital betydning for dansk idræt« kan træffe beslutninger, der er bindende for medlemsorganisationerne.⁴⁶ Tillige kan det i denne forbindelse have betydning, at en medlemsorganisation kan tildeles en misbilligelse eller advarsel, samt at bestyrelsen kan træffe bestemmelse om bøde eller tilbageholdelse af tilskud, hvis et medlem har overtrådt DIF's love eller lovregulativer.⁴⁷ Fra det forhold, at repræsentantskabet som nævnt besluttede at udelade den del af det stillede forslag til vedtægtsændringer, der vedrørte tilfælde, hvor en person sigtes for seksuelle overgreb, kan der ikke modsætningsvis sluttes, at DIF's bestyrelse er afskåret fra at beskæftige sig med sådanne tilfælde, og at gribe ind, hvis det skønnes nødvendigt. Formodningen vil imidlertid være for, at sådanne sager klares decentralt, og der gælder ikke som i tilfælde af tiltale eller domfældelse nogen almindelig pligt for en medlemsorganisation til at underrette DIF om forholdene. Det må til dels bero på organisationspolitiske overvejelser, i hvilke tilfælde og i hvilket omfang de nævnte almindelige beføjelser vil blive benyttet af DIF's bestyrelse.

Med hensyn til spørgsmålet om omfanget af den udelukkelse, som den endelige foranstaltning over for den pågældende person medfører, må det bero på de konkrete omstændigheder i den enkelte sag, om der er grundlag for fuldstændig eksklusion fra medlemskab, eller om det findes tilstrækkeligt at udelukke vedkommende fra deltagelse i nærmere angivne aktiviteter eller varetagelse af nærmere angivne hverv, herunder især sådanne som kan indebære kontakt med børn eller unge. Afhængigt af sagens karakter vil der ikke være noget til hinder for at meddele total afvisning af opnåelse af medlemskab eller at foretage fuldstændig eksklusion af et medlem.

Med hensyn til ophør eller ændring af ansættelseshold må beskaffenheden og omfanget af en foranstaltning ligeledes afhænge af sagens konkrete om-

46. Jf. DIF's love § 16, stk. 2, 1. pkt.

47. Jf. DIF's love § 16, stk. 4, 1. pkt.

stændigheder. Det er i den forbindelse afgørende at iagttage relevante regler af ansættelsesretlig art, og de fornødne dispositioner i forhold til arbejdstageren må selvsagt foretages af ansættelsesstedet, som typisk vil være en medlemsforening (klub).

Med hensyn til ophør eller ændring af kontraktsforhold i øvrigt kan der være aftaleretlige regler, der skal iagttages, og de fornødne dispositioner i forhold til kontraktspartneren må også her foretages af den relevante enhed, typisk en medlemsforening (klub).

12. Afgørelsesgrundlaget

Ved tilrettelæggelsen af rammerne for behandlingen af sager om seksuelle overgreb aktualiseres der tillige et spørgsmål om, hvorvidt et forbunds bestyrelse kan træffe en afgørelse på det foreliggende område alene på grundlag af oplysningerne i en børneattest, et anklageskrift eller en domsudskrift, eller om der forudsættes en mere indgående sagsbehandling.

En børneattest og/eller en domsudskrift kan efter omstændighederne udgøre et fyldestgørende afgørelsesgrundlag, i hvert fald i tilfælde hvor et pådømt forhold åbenbart er stærkt belastende. Men der kan muligvis tænkes omstændigheder, hvor dette ikke er tilfældet, f.eks. hvis forholdet er af ældre dato og/eller mindre alvorligt, eller hvis der alene foreligger en børneattest vedrørende overtrædelse af en bestemmelse, som kan omfatte både alvorlige og mindre graverende forhold.

De ansvarlige organer inden for DIF's organisatoriske rammer har beføjelse til at indhente børneattester. Udstedelse af en børneattest forudsætter et samtykke fra den pågældende. I tilfælde af, et sådant samtykke ikke meddeles, vil det i almindelighed være nærliggende at reagere på samme måde, som det ville have været tilfældet, hvis der havde foreligget meget graverende oplysninger. Bevisbyrden kan i sådanne tilfælde godt siges at bero hos den pågældende selv.

Hvis der foreligger en børneattest, som på grund af sådanne attesters forholdsvis summariske karakter, efterlader relevant tvivl om de pådømte forholds beskaffenhed og deres betydning, vil det være nærliggende at opfordre den pågældende til at fremlægge uddybende oplysninger, f.eks. i form af en domsudskrift. Hvis opfordringen ikke efterkommes, vil det også i en sådan sammenhæng være nærliggende at reagere på samme måde, som det ville have været tilfældet, hvis de foreliggende oplysninger vedrørte oplysninger så graverende, som det kan tænkes. Bevisbyrden kan også i sådanne tilfælde siges at bero hos den pågældende selv. Når en straffesag er endeligt afsluttet, kan

den, der har været sigtet, i almindelighed forlange at blive gjort bekendt med dokumenter, der vedrører sagen, herunder indførsler i retsbøgerne.⁴⁸ Som udgangspunkt gives sådan aktindsigt i form af gennemsyn; men bestemmelsen bygger på den forudsætning, at en konkretiseret anmodning om kopi af bestemte skriftlige dokumenter normalt bør imødekommes.⁴⁹

Det bør tages i betragtning, at enhver nu normalt kan forlange at få udleveret kopi af domme og kendelser i straffesager, dog ikke hvis sagen er endeligt afsluttet for mere end ét år siden.⁵⁰ Anmodningen indgives til retten.⁵¹ Det er nærliggende for organisationen at benytte sig af denne mulighed, der beror på indførelse af nye bestemmelser i retsplejeloven i 2004.

I tilfælde, hvor der ikke er grundlag for at få udleveret kopi af en dom eller kendelse i henhold til den netop omtalte bestemmelse, kan der være mulighed for at opnå tilladelse hertil i kraft af regler om, at den, der har en individuel, væsentlig interesse i et konkret retsspørgsmål kan forlange at blive gjort bekendt med dokumenter, der vedrører en borgerlig sag eller en straffesag, herunder indførsler i retsbøgerne, i det omfang dokumenterne har betydning for vurderingen af det pågældende retsspørgsmål.⁵² Anmodningen indgives til politimesteren.⁵³ I princippet gælder de omtalte bestemmelser også for anklageskrifter, politirapporter mv.

Erfaringsvis kan den konkrete bedømmelse af, om betingelserne i de nævnte bestemmelser er opfyldt i en given sag, falde forskelligt ud afhængigt af, hvem der har sagen til afgørelse. En nærmere afklaring af spørgsmålet ville formentlig kunne tilvejebringes ved Justitsministeriets mellemkomst. Det ville således kunne lette behandlingen af konkrete sager, hvis Justitsministeriet udsteder en meddelelse om, at betingelserne normalt vil være opfyldt i tilfælde, hvor der foreligger en belastende børneattest, og samtidig oplyser, at der er fastsat de fornødne sikkerhedsforskrifter. Kopi af en sådan meddelelse ville med fordel kunne vedlægges en konkret anmodning.

En domsudskrift vil i almindelighed give et fuldt tilstrækkeligt afgørelsesgrundlag; men det vil kunne forekomme, at en domsudskrift er forholdsvis summarisk, idet sagens nærmere omstændigheder er beskrevet i retsbogen.

48. Se herom nærmere rpl. § 729 d.

49. Med hensyn til en sigtet persons adgang til at få udleveret kopi af sagens dokumenter forud for endelig dom gælder rpl. §§ 729 a - 792 c.

50. Se herom nærmere rpl. § 41 b. Se i øvrigt Jens Røn, *Aktindsigt i retsplejen*, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2005.

51. Se herom nærmere rpl. § 41 e, stk. 2, 1. og 2. pkt.

52. Se herom nærmere rpl. §§ 41 d - 41 e.

53. Jf. rpl. § 41 e, stk. 2, 3. pkt.

Også i sådanne tilfælde vil det kunne være nærliggende at opfordre den domfældte til at afgive uddybende oplysninger.

13. Adgang til indbringelse for en appelinstans

Det er ønskeligt, at den overordnede instans, som kan behandle ankesager vedrørende afgørelser truffet på det foreliggende område af DIF's bestyrelse, er et organ, som kan bidrage effektivt til at styrke varetagelsen af retssikkerhedsmæssige hensyn, herunder med henblik på opnåelse af en høj grad af saglighed og ensartethed i afgørelsernes indhold.

Det forekommer ganske oplagt, at DIF's appeludvalg er rette forum for behandling af klager vedrørende den pågældende type af afgørelser. DIF's appeludvalg vælges af repræsentantskabet på årsmødet.⁵⁴ Til appeludvalget vælges der fem medlemmer og tre suppleanter. Mindst tre af medlemmerne og to af suppleanterne skal have juridisk uddannelse. Et medlem eller en suppleant i appeludvalget kan ikke samtidig være medlem af en medlemsorganisations ordensudvalg, Dopingnævnet eller Danmarks Idræts-Forbunds bestyrelse. Appeludvalget vælger selv sin formand og en stedfortrædende formand, der begge bør have erfaring i dommergerning.

En afgørelse truffet af en medlemsorganisations ordensudvalg, et dertil svarende organ i en medlemsorganisation, Dopingnævnet, Danmarks Idræts-Forbunds bestyrelse eller Danmarks Idræts-Forbunds repræsentantskab kan indbringes for appeludvalget.⁵⁵ DIF's repræsentantskab fastsætter nærmere regler om appeludvalget.⁵⁶

Sager kan i almindelighed indbringes for appeludvalget af en person eller en organisation, der var part i sagen i den tidligere instans, og kun af personer eller organisationer under Danmarks Idræts-Forbund.⁵⁷ Appeludvalget kan i særlige tilfælde behandle en sag, som indbringes af nogen, der har en væsentlig interesse i den trufne afgørelse, selvom vedkommende ikke var part i sagen i den tidligere instans.⁵⁸

Det er i god overensstemmelse med vedtægtsgrundlaget i øvrigt, at den berørte medlemsorganisation og den pågældende forening har adgang til at indbringe en afgørelse på det foreliggende område for appeludvalget.

54. Jf. DIF's love § 11 og § 22.

55. Jf. DIF's love § 23, stk. 1, 1. pkt.

56. Jf. DIF's love § 24 samt lovregulativ II om DIF's appeludvalg.

57. Jf. lovregulativ II § 1, stk. 1.

58. Jf. lovregulativ II § 1, stk. 2.

Det bør desuden være muligt for den berørte enkeltperson, som er blevet udelukket fra medlemskab eller ansættelse, at indbringe afgørelsen for appeludvalget, sådan som det også er tilfældet. Der er næppe tvingende grunde til at tillade en person at indbringe en afgørelse om udelukkelse, hvis vedkommende er blevet afvist fra medlemskab, ansættelse eller anden tilknytning, som ikke forud har bestået; men der er næppe heller nogen særlig grund til at afskære nogen fra en sådan adgang. Det må være tilstrækkeligt, at appeludvalget generelt er beføjet til at afvise behandling af en sag, der efter karakteren eller omfanget bør være endeligt afgjort med den afgørelse, der er truffet i en tidligere instans, eller som bør afgøres uden for appeludvalget.⁵⁹

Appeludvalgets opgave er i denne sammenhæng først og fremmest sikringen af, at enhver afgørelse truffet af DIF's bestyrelse er lovlig, herunder især at den ikke er diskriminerende eller åbenbart urimelig, samt at grundlæggende retssikkerhedshensyn er tilgodeset. Bestyrelsen varetager bredere organisationspolitiske interesser og træffer som nævnt afgørelser på det foreliggende område ud fra et forholdsvis bredt sæt af hensyn. Bestyrelsen har i så henseende forholdsvis vide, men naturligvis ikke ubegrænsede beføjelser. Appeludvalget er sammensat med henblik på at sikre fornøden saglighed i forbindelse med forskellige typer af afgørelser truffet af instanser inden for organisationen. Appeludvalget foretager således ikke på grundlag af en friere skønsudøvelse en ny og selvstændig prøvelse af trufne afgørelsers hensigtsmæssighed, og der kan ikke forudsættes en høj grad af prøvelsesintensitet.

14. En enstrengt kompetenceplacering

I sager om suspension/eksklusion af et medlem vil den pågældende i henhold til almindelige foreningsretlige grundsætninger kunne forlange den trufne afgørelse forelagt på en generalforsamling i foreningen. I lyset af de hensyn, som gør sig gældende i den foreliggende sammenhæng, ville det være særdeles uhensigtsmæssigt at opretholde denne mulighed i sager, der drejer sig om foranstaltninger i anledning af seksuelle overgreb. Det er ønskeligt at undgå tilfældighed, uensartethed og usaglighed. En enstrengt klageordning må derfor helt klart være at foretrække.

Af de anførte grunde bør indbringelse for DIF's appeludvalg af den afgørelse, der er truffet af DIF's bestyrelse, være den eneste klagemulighed inden for DIF's organisatoriske rammer. For at tydeliggøre dette kunne det som foreslået nedenfor være hensigtsmæssigt at indføje nogle udtrykkelige bemærkninger

59. Jf. DIF's love § 23, stk. 4.

i DIF's love om, at bestyrelsens afgørelser i de nævnte sager ikke kan indbringes for andre organer under DIF, og at appeludvalgets afgørelser er endelige.⁶⁰

I sager om suspension af et medlem vil den pågældende i henhold til det generelle vedtægtsgrundlag normalt kunne indbringe den trufne afgørelse for det pågældende specialforbunds amatør- og ordensudvalg. I lyset af de hensyn, som gør sig gældende i den foreliggende sammenhæng, ville det på samme måde som ovenfor berørt være særdeles uhensigtsmæssigt at opretholde denne mulighed i sager, der drejer sig om foranstaltninger i anledning af seksuelle overgreb.

Af de anførte grunde bør indbringelse for DIF's bestyrelse af en afgørelse, der er truffet i en medlemsorganisation, være den eneste klagevej inden for DIF's organisatoriske rammer, idet der videre vil være adgang til indbringelse for appeludvalget af en afgørelse truffet af DIF's bestyrelse.⁶¹

Som nævnt er der ud over muligheden for appel inden for rammerne af DIF og medlemsorganisationerne en vis, begrænset, adgang til domstolsprøvelse af afgørelser om udelukkelse fra medlemskab, og denne vil ikke kunne afskæres, hvilket heller ikke ville være ønskeligt. I sager om indgreb i eksisterende ansættelsesforhold vil det kunne være relevant for den berørte person at benytte sig af almindelige ansættelsesretlige retsmidler, og adgangen hertil er der heller ikke grund til at anfægte.

15. Sagsbehandlingen

Et yderligere spørgsmål, der har aktualiseret sig, er, hvilken procedure organisationens sagsbehandling bør følge, herunder om DIF's sekretariat administrativt kan foretage indstilling til DIF's bestyrelse, som derefter træffer beslutning.

For at sikre tilvejebringelsen af et fyldestgørende beslutningsgrundlag for DIF's bestyrelse er det hensigtsmæssigt, at der foreligger en begrundet indstilling fra sekretariatet. Forankringen af den administrative behandling kan f.eks. ske hos en juridisk medarbejder i samarbejde med andre ansatte med særlig erfaring på området. Efterfølgende bør de pågældende medarbejdere næppe deltage i sagsforberedelsen ved en eventuel senere appel eller forelæggelsen heraf.

60. Se forslag til ny bestemmelse i § 16, stk. 7, nedenfor.

61. For at tydeliggøre dette kunne det som foreslået ovenfor være hensigtsmæssigt at indføje nogle udtrykkelige bemærkninger herom i Lovregulativ I, se forslag nedenfor til ny bestemmelse i § 2, stk. 11.

Principielt skulle der ikke være noget i vejen for, at den medarbejder, der rådgiver om forebyggelse og konkrete sager, deltager i udarbejdelsen af indstillinger til DIF's bestyrelse.

Det vil være en mulighed at delegere afgørelseskompetencen i hastende eller særligt oplagte sager til DIF's bestyrelsesformand eller en anden, f.eks. med henblik på afvisning af en begæring om medlemsoptagelse fra eller midlertidig suspension af en domfældt person.

Det beror ikke mindst på retssikkerhedsmæssige, herunder kontrakts- og ansættelsesretlige overvejelser, om der under den ene eller anden form skal eller bør foretages partshøring. Sagsbehandlingen forud for en materiel afgørelse bør søges tilrettelagt under behørig hensyntagen til grundlæggende retssikkerhedshensyn. Et forbillede vil kunne findes i de procedurer, som Dopingkontroludvalget følger i forbindelse med indbringelse af sager for Dopingnævnet. Det kan vel ikke udelukkes, at der kan være behov for hurtigt og på et forholdsvis summarisk grundlag at kunne træffe foreløbige afgørelser i sager af særligt hastende karakter. I almindelighed må det være ønskeligt, at DIF meddeler den berørte enkeltperson, medlemsorganisationen og dennes medlemsforening, at DIF's bestyrelse agter at træffe afgørelse vedrørende spørgsmålet om de foranstaltninger, som de foreliggende oplysninger måtte give anledning til, og at eventuelle bemærkninger, som ønskes taget i betragtning i forbindelse med afgørelsen, skal være modtaget på et nærmere fastsat tidspunkt. I tilfælde, hvor der skal tages stilling til eventuel optagelse som medlem i en forening eller eventuel påbegyndelse af et ansættelsesforhold, vil der normalt ikke være tungtvejende grunde til at orientere den pågældende enkeltperson, men efter omstændighederne kan det være ønskeligt alligevel at gøre dette.

16. Håndteringen af sager vedrørende forhold, som ligger langt tilbage i tiden

Et spørgsmål om, hvordan man bør håndtere sager vedrørende oplysninger fra kriminalregistret om f.eks. 15 år gamle sager, kan næppe besvares særlig specifikt. Svaret må bero på de konkrete forhold, herunder forholdets art og alvorlighed samt den funktion eller tilknytning, som spørgsmålet vedrører.

17. Behandlingen af sager fra overgangsperioden

I forbindelse med sager om seksuelle krænkelser vil der på DIF's område i en overgangsperiode kunne opstå en særlig usikkerhed om spørgsmål vedrørende kompetenceplacering, for så vidt angår tilfælde, der er taget op til behandling forud for ikrafttrædelsen af de vedtægtsændringer, som DIF's repræsentantskab foretog på årsmødet den 1. maj 2005. Det kan i den forbindelse tænkes at give anledning til tvivl, hvornår de nye regler egentlig er trådt i kraft, men det må i hvert fald kunne antages at have været tilfældet fra det tidspunkt, hvor et godkendt referat var tilgået den enkelte medlemsorganisation eller forening eller var gjort alment tilgængeligt, f.eks. ved meddelelse i Idrætsbladet eller på DIF's hjemmeside.

Som tidligere omtalt afsagde Højesteret den 2. februar 2005 dom i en straffesag, som forud var blevet afgjort i byretten og under en efterfølgende ankesag tillige i landsretten. Den domfældte opnåede med en såkaldt tredjeinstansbevilling fra Procesbevillingsnævnet tilladelse til at få spørgsmålet om sanktionsfastsættelsen prøvet i Højesteret. I forbindelse med denne sag havde ordens- og amatørudvalget under Dansk Rideforbund med en kendelse af 6. april 2004 bestemt, at den pågældende blev pålagt en foreløbig karantæne og blev suspenderet fra alle aktiviteter under det pågældende forbund, herunder undervisning og træning af medlemmer af klubber under forbundet. Denne afgørelse var således truffet forud for de nævnte vedtægtsændringer. Kendelsen blev af medlemmet indbragt for DIF's appeludvalg, men efterfølgende stillet i bero efter ønske fra den pågældende, da han havde opnået den nævnte tredjeinstansbevilling fra Procesbevillingsnævnet. Efter Højesterets dom blev behandlingen af sagen efter anmodning fra den pågældende genoptaget af ordens- og amatørudvalget under Dansk Rideforbund, som afsagde en ny kendelse den 22. februar 2005. Det bemærkes i tilknytning til kendelsen, at denne kan indbringes for DIF's appeludvalg, hvilket den også senere er blevet. Den oprindelige kendelse blev afsagt forud for vedtægtsændringerne, og det kan ikke give anledning til anfægtelser, at sagsbehandlingen er foregået i overensstemmelse med den ordning, som indtil da var den almindelige. Det ville derimod have været betænkeligt at afskære ordens- og amatørudvalget fra at genoptage sagen i lyset af, at der forelå nye oplysninger, som muligvis kunne være af væsentlig betydning. Og det ville næppe have været hensigtsmæssigt eller i fuldgod overensstemmelse med vedtægtsgrundlaget, hvis DIF's bestyrelse havde overtaget kompetencen fra ordens- og amatørudvalget, idet den hidtidige procesordning derved ville være fraveget på en måde, der i en overgangsperiode kunne give anledning til uklarheder og tvivl om, hvorvidt DIF's bestyrelse

overhovedet var beføjet til at træffe ny afgørelse i en sag, som forud var afgjort på sædvanlig vis i en medlemsorganisations regi.

18. Krav vedrørende behandlingen af personfølsomme oplysninger

Kulturministeriet har udsendt vejledninger om håndtering af børneattester.⁶² Det falder uden for rammerne af denne artikel at foretage en nærmere drøftelse af sådanne spørgsmål.

19. Behovet for at skabe klarhed over den gældende ordning

Med henblik på at skabe fornøden klarhed over forståelsen af de omtalte bestemmelser har DIF, DGI og DFIF i fællesskab i juli 2005 udarbejdet en vejledning til idrætsforeninger om at indhente og håndtere børneattester. I vejledningen indgår der bl.a. et afsnit om DIF's særlige bestemmelser vedrørende underretningspligt og kompetenceplacering, herunder at det er DIF's bestyrelse, der træffer afgørelse om foranstaltninger i forhold til enkeltpersoner, som er tiltalt eller dømt for seksuelle overgreb, herunder vedrørende udelukkelse fra at varetage børne- og ungdomsarbejde i alle foreninger under DIF.⁶³ Organisationerne anbefaler i vejledningen, at foreningerne ved indhentning af børneattest afkrydser det særlige felt på arbejdsgiverblanketten, der angiver, at en eventuel positiv attest sendes til det pågældende forbund, ikke til medlemsforeningen.

20. Behovet for tydeliggørelse af vedtægtsgrundlaget for DIF's sagsbehandling

Det må anbefales, at DIF's repræsentantskab på et egnet tidspunkt får lejlighed til at tage stilling til et forslag om præcisering af de bestemmelser i DIF's love, som vedrører sager om seksuelle overgreb.

62. Kulturministeriets vejledning om håndtering af positive børneattester, udateret. Kulturministeriets vejledning om håndtering af blanke (negative) børneattester, udateret. Vejledningerne fremsendes af Rigspolitiet sammen med fremsendelse af børneattester. Forskrifterne ligger ikke på Retsinfo.

63. Tilsvarende information og instruks ligger på DIF's website: www.dif.dk/paedofili.

- Forslag til indsættelse af ny bestemmelse som § 1, stk. 9:
»Stk. 9. Organisationen modvirker aktivt forekomsten af strafbare seksuelle overgreb, herunder ved iværksættelse af fornødne foranstaltninger til sikring af, at personer, som er sigtet, tiltalt eller dømt for sådanne forhold ikke varetager nogen form for lønnet eller ulønnet børne- eller ungdomsarbejde, som kan indebære risiko for misbrug, eller som er egnet til at forringe organisationens anseelse eller tilliden til dens medlemmer og ledelse, jf. § 6, stk. 1, nr. 8, og § 16, stk. 1, nr. 13.«
- Forslag til indsættelse af ny bestemmelse som § 6, stk. 1, nr. 8:
»at respektere den særlige forpligtelse til aktivt at modvirke forekomsten af strafbare seksuelle overgreb, herunder ved uden undtagelse og uden ophold at underrette DIF og meddele de fornødne oplysninger om ethvert tilfælde, der kan gøre det påkrævet, at DIF's bestyrelse træffer afgørelse om foranstaltninger til sikring af, at personer, som er tiltalt eller dømt for sådanne forhold, ikke varetager nogen form for lønnet eller ulønnet børne- eller ungdomsarbejde, samt at efterkomme bestyrelsens afgørelser i sådanne sager, jf. § 1, stk. 9, og § 16, stk. 1, nr. 13. Den enkelte medlemsorganisation og dens medlemsforeninger optager i overensstemmelse med Lovregulativ I nærmere bestemmelser herom i sine egne vedtægter.«
- Det foreslås, at § 6, stk. 1, nr. 9, herefter udgår som overflødig.
- Forslag til indsættelse af ny bestemmelse som § 16, stk. 1, nr. 13:
»at træffe afgørelse i konkrete sager vedrørende seksuelle overgreb med henblik på spørgsmålet om ansættelse til eller varetagelse i øvrigt af lønnet eller ulønnet børne- eller ungdomsarbejde i medlemsorganisationer eller medlemsforeninger, jf. § 6, stk. 1, nr. 8.«
- Forslag til indsættelse af ny bestemmelse som § 16, stk. 7:
»Stk. 7. Bestyrelsens afgørelser i medfør af stk. 1, nr. 13, kan inden fire uger indbringes for appeludvalget, jf. § 23, stk. 1. Appelfristen skal fremgå af en meddelelse til de relevante medlemsorganisationer og medlemsforeninger om afgørelsen. Tilsvarende gælder i forhold til en person, som i henhold til bestyrelsens afgørelse er blevet udelukket fra medlemskab, ansættelse, beskæftigelse eller anden tilknytning. Appellen har ikke opsættende virkning, medmindre bestyrelsen eller appeludvalget bestemmer andet. Bestyrelsens afgørelser i de nævnte sager kan ikke indbringes for andre organer under Danmarks Idræts-Forbund. Appeludvalgets afgørelser er endelige.«

- Forslag til indsættelse af nye bestemmelser i stedet for de eksisterende bestemmelser i Lovregulativ I § 2, stk. 10-11:

»Stk. 10. Organisationen og dens medlemsforeninger modvirker aktivt forekomsten af seksuelle overgreb, herunder ved iværksættelse af de nødvendige foranstaltninger til sikring af, at personer, som er sigtet, tiltalt eller dømt for sådanne forhold ikke varetager nogen form for lønnet eller ulønnet børne- eller ungdomsarbejde, som kan indebære risiko for misbrug, eller som er egnet til at forringe organisationens anseelse eller tilliden til dens medlemmer eller ledelse. Spørgsmål om iværksættelse af foranstaltninger forelægges uden undtagelse DIF's bestyrelse. Organisationen og dens medlemsforeninger påtager sig at efterkomme bestyrelsens afgørelser i sådanne sager. Forelæggelse af sager vedrørende forholdene i den enkelte forening (klub) sker ved denne. Der optages nærmere bestemmelser herom i den enkelte forenings vedtægter. Tilsvarende gælder for den enkelte medlemsorganisation (specialforbund). Se nærmere DIF's love § 1, stk. 9, § 6, stk. 1, nr. 8, og § 16, stk. 1, nr. 13.«

»Stk. 11. Afgørelser truffet i en forening/medlemsorganisation om midlertidige foranstaltninger i sager om seksuelle overgreb kan inden fire uger indbringes for DIF's bestyrelse. En klage har ikke opsættende virkning, medmindre klubben/medlemsorganisationen eller DIF's bestyrelse bestemmer andet. Bestyrelsens afgørelser i de nævnte sager kan indbringes for DIF's appeludvalg, men kan ikke indbringes for andre organer under Danmarks Idræts-Forbund. Appeludvalgets afgørelser er endelige.«

21. Hovedtrækkene i behandlingen af sager om strafbare seksuelle overgreb

Forholdet mellem DIF og medlemsorganisationerne i sager om strafbare seksuelle overgreb:

I konkrete sager, der vedrører seksuelle overgreb, kan DIF's bestyrelse træffe afgørelse om, hvordan foreninger og medlemsorganisationer skal forholde sig.⁶⁴ Beslutninger truffet af bestyrelsen kan påklages til DIF's appeludvalg.

I tilfælde af, at nogen er *tiltalt* eller *dømt* for seksuelle overgreb, er det altid DIF's bestyrelse, som træffer afgørelsen om, hvilke foranstaltninger der skal

64. Bestyrelsens beføjelse hertil følger dels af de almindelige bestemmelser om dens opgaver, jf. DIF's love § 16, dels af de særlige bestemmelser i DIF's love § 1, stk. 9, og § 6, stk. 1, nr. 8-9.

iværksættes i forhold til den pågældende. Det påhviler den pågældende medlemsforening eller specialforbundet at underrette DIF om et sådant forhold, således at sagen kan behandles af DIF's bestyrelse, se nærmere nedenfor. Den enkelte enhed er forpligtet af den afgørelse, som træffes af DIF's bestyrelse, og skal effektuere denne i forhold til berørte enkeltpersoner.

I tilfælde af, at nogen er *mistænkt* eller *sigtet* for seksuelle overgreb, men ikke tiltalt eller dømt, påhviler det som udgangspunkt de ansvarlige instanser i den pågældende medlemsforening at træffe afgørelse om iværksættelse af eventuelle foreløbige foranstaltninger. Dette sker ud fra en vurdering af de konkrete oplysninger og kan efter omstændighederne f.eks. indebære suspension eller anden midlertidig udelukkelse fra visse eller alle aktiviteter i tilknytning til arbejdet med børn og unge.

Retningslinjer vedrørende sagsbehandling og afgørelse om foranstaltninger i tilfælde af mistanke eller sigtelse vedrørende seksuelle overgreb:

Den enkelte medlemsforening (klub) har som udgangspunkt ansvaret for at beslutte, om der skal iværksættes eventuelle foreløbige foranstaltninger over for en person, som er under *mistanke* for seksuelle overgreb, men ikke er tiltalt eller dømt.

I tilfælde, hvor politiet har rejst *sigtelse* for seksuelle overgreb, vil det normalt være nødvendigt at træffe afgørelse om suspension eller anden midlertidig udelukkelse fra visse eller alle aktiviteter i tilknytning til arbejdet med børn og unge.

I tilfælde, hvor der ikke foreligger en formel sigtelse, må det afhænge af sagens nærmere omstændigheder, om den pågældende medlemsforening finder grundlag for at iværksætte foranstaltninger ud fra hensynet til foreningens anseelse og behovet for at sikre den fornødne tillid hos medlemmer eller andre.

DIF's bestyrelse har et overordnet ansvar for at påse, at medlemsorganisationerne og disses medlemsforeninger på behørig vis medvirker til at forebygge seksuelle overgreb og reagerer mod sådanne. I DIF's love er det imidlertid forudsat, at de fornødne skridt som udgangspunkt tages i medlemsforeningerne, når der ikke i det konkrete tilfælde er rejst tiltale eller foreligger en dom.

I tilfælde af, at der i den konkrete sag kan være spørgsmål om direkte tilknytning mellem den pågældende person og et specialforbund, gælder de anførte forpligtelser tilsvarende for dette.

Retningslinjer vedrørende sagsbehandlingen i tilfælde af tiltalerejsning eller domfældelse:

Når der opstår kendskab til, at der i en sag om seksuelle overgreb er rejst *tiltale* eller er afsagt en *dom*, som kan være af betydning for den pågældende persons tilknytning til en medlemsforening eller et specialforbund, skal DIF snarest underrettes. Underretningen foretages normalt af den medlemsforening (klub), som bliver opmærksom på forholdet. I tilfælde af direkte tilknytning til en medlemsorganisation (et specialforbund) foretages underretningen af denne.

Når der foreligger oplysninger om tiltale eller om dom, der endnu ikke er endelig, træffer DIF afgørelse om suspension af den pågældende. Suspensionen løber frem til der er afsagt endelig dom, hvorefter DIF's bestyrelse tager stilling til spørgsmålet om udelukkelse.

En administrativ gruppe i DIF forbereder sagens behandling og udarbejder til formålet en foreløbig indstilling til DIF's bestyrelse. DIF hører den pågældende enkeltperson, den eller de – via ansættelsesforhold og/eller medlemskab – relevante medlemsforeninger (klubber) og det eller de specialforbund, som klubben(/klubberne) måtte være medlem af. Foreningen (klubben/forbundet) og den pågældende enkeltperson orienteres om den foreløbige indstilling og får en frist til at fremkomme med eventuelle skriftlige bemærkninger. Orienteringen vedlægges de dokumenter, som foreligger vedrørende straffesagen, dvs. børneattest, anklageskrift eller domsudskrift i det omfang sådant materiale indgår i behandlingen. Dokumenterne anonymiseres behørigt. I en orienteringsskrivelse anføres det relevante retsgrundlag i DIF's vedtægter. Efter udløbet af høringsfristen afgiver den administrative gruppe endelig indstilling til DIF's bestyrelse.

DIF's bestyrelse træffer på grundlag af det i sagen foreliggende skriftlige materiale afgørelse om eventuelle foranstaltninger og om disses beskaffenhed.

Afgørelsen kan f.eks. gå ud på, at den pågældende enkeltperson skal udelukkes fra opnåelse af medlemskab, skal suspenderes eller ekskluderes som medlem, udelukkes fra deltagelse i visse eller alle aktiviteter inden for relevante organisatoriske rammer, udelukkes fra at opnå ansættelse, bortvises eller opsiges. En forening (klub) er forpligtet til at effektuere en sådan afgørelse i forhold til den pågældende enkeltperson. En medlemsorganisation (specialforbund) er forpligtet af en sådan afgørelse i forhold til såvel enkeltpersoner som i forhold til sine egne medlemsforeninger.

DIF's bestyrelses afgørelse kan indbringes for DIF's appeludvalg af den pågældende person, af den pågældende forening samt af det pågældende specialforbund. Appeludvalget behandler en sådan sag efter de almindelige regler om tilrettelæggelsen af sagsbehandlingen.

Retningslinjer vedrørende fastsættelse af foranstaltninger:

Udgangspunktet er, at DIF, DIF's medlemsorganisationer (specialforbundene) og disses medlemsforeninger (klubberne) ikke kan »hverve, ansætte eller opretholde ansættelsen af en person til at varetage nogen form for lønnet eller ulønnet børne- eller ungdomsarbejde, hvis personen tiltales eller dømmes eller tidligere er dømt efter straffelovens bestemmelser om seksuelle krænkelser mod børn og unge«. ⁶⁵

Foranstaltningen kan i det konkrete tilfælde indebære tidsubegrænset udelukkelse fra at varetage eller deltage i børne- og ungdomsarbejde i idrætsforeninger under DIF, herunder som ansat, medlem eller på anden måde. Udelukkelsen kan begrænses til en nærmere angiven forening eller en kreds af sådanne.

Foranstaltningen kan indebære en midlertidig suspension med henblik på at afvente en endelig dom i straffesagen eller nærmere oplysninger i øvrigt. Foreligger der en endelig dom i straffesagen, kan afgørelsen efter omstændighederne gå ud på endegyldig eksklusion fra medlemskab, karantæne eller anden udelukkelse, enten for en bestemt periode eller for bestandig.

En afgørelse vedrørende en foreløbig foranstaltning tages op til fornyet overvejelse med henblik på en endelig afgørelse, når der foreligger væsentlige nye oplysninger, herunder om udfaldet af en endelig dom i straffesagen. Der foretages en selvstændig prøvelse ud fra det nu foreliggende afgørelsesgrundlag. Hel eller delvis frifindelse for tiltalepunkter kan efter omstændighederne tages i betragtning som momenter af særlig væsentlig betydning, men den endelige afgørelses indhold beror på en samlet vurdering af sagens omstændigheder.

Omstændigheder, der kan bevirke, at en foranstaltning fastsættes lempeligt med hensyn til tidsmæssig udstrækning eller afgrænsning af de aktiviteter, som den pågældende udelukkes fra, kan bl.a. være:

- at dommen i straffesagen er forholdsvis mild, f.eks. en bøde;
- at dommen i straffesagen er fuldt ud betinget og vedrører straffelovens § 223, stk. 1, 2. led (»lærerparagraffen«), § 232 (blufærdighedskrænkelse) eller § 235 (besiddelse og udbredelse af børneporno);
- at der efter det foreliggende ikke er væsentlig risiko for gentagelse;
- at straffesagen ikke vedrører overgreb mod helt unge eller mod børn;
- at straffesagen ikke vedrører en flerhed af strafbare forhold.

65. Jf. DIF's love § 1, stk. 9.

Omstændigheder, der kan bevirke, at der ikke findes grundlag for at fastsætte en foranstaltning forholdsvis lempeligt, kan bl.a. være

- at dommen i straffesagen indebærer idømmelse af ubetinget fængsel;
- at dommen i straffesagen vedrører straffelovens §§ 216-217 (voldtægt), § 222 (overgreb mod unge under 15 år eller børn under 12 år), § 210 eller § 223, stk. 1, 1. led (incest o.lign.), § 223 a (prostitutionskøb hos unge), § 230 (optagelse eller udbredelse af pornografi med unge), §§ 228-229 (alfonseri, rufferi, bordelvirksomhed);
- at der efter det foreliggende er væsentlig risiko for gentagelse;
- at straffesagen vedrører overgreb mod helt unge eller mod børn;
- at straffesagen vedrører en flerhed af strafbare forhold.

22. En principiel afgørelse truffet af DIF's appeludvalg

DIF's appeludvalg traf i september 2005 en afgørelse af principiel betydning om udelukkelse af en person fra at beskæftige sig med børn og unge i idrætsforeninger under DIF.⁶⁶ Ved kendelse stadfæstede appeludvalget en påklaget afgørelse truffet af DIF's bestyrelse den 1. juni 2005. Bestyrelsens afgørelse blev indbragt for appeludvalget ved skrivelse af 5. juli 2005.

Ved den påklagede afgørelse havde DIF's bestyrelse besluttet at udelukke en person, der havde virket som tennistræner, fra at beskæftige sig med børn og unge inden for idrætten i en periode af 10 år fra tidspunktet for afsigelsen af en straffedom den 9. september 2005, dvs. indtil den 9. september 2012. Den pågældende blev ikke udelukket fra at være medlem af den pågældende tennisklub eller fra at fungere som voksentræner. Han påstod bestyrelsens afgørelse ændret, således at der ikke skete nogen udelukkelse af ham, subsidiært at afgørelsen ændredes, således at den periode, hvori han blev udelukket fra at beskæftige sig med børn og unge, reduceredes til et kortere åremål. DIF's bestyrelse påstod stadfæstelse.

Ved byretsdom af 9. september 2002 blev den da 27-årige træner for overtrædelse af straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser idømt fængsel i tre måneder, der blev gjort betinget på vilkår om to års straffri vandel med tilsyn af Kriminalforsorgen i ét år. Ved dommen blev han endvidere frakendt retten til erhvervsmæssigt eller i forbindelse med fritidsaktiviteter at udøve virksomhed i form af at beskæftige sig med piger eller unge kvinder under 18 år i to år

66. DIF's appeludvalgs kendelse af 9. september 2005 i sag 15/2005.

fra dommens dato, jf. straffelovens § 79, stk. 2, 1. punktum. Det pådømte forhold blev begået over for en 13-årig pige, som han var tennistræner for.

I forbindelse med, at en lokal tennisklub den 13. januar 2005 anmodede DIF om at godkende en ansættelse af vedkommende som træner i klubben, afgav DIF en indstilling til bestyrelsen om 10 års udelukkelse, hvilket tennisklubben gjorde indsigelse over for. I overensstemmelse med DIF's indstilling traf bestyrelsen derefter den nævnte afgørelse af 1. juni 2005.

Under hensyn til sagens særlige karakter besluttede appeludvalget at imødekomme en anmodning fra appellanten om advokatbeskikkelse.

Appellantens advokat fremhævede, at træneren alene var blevet dømt for et enkeltstående tilfælde af blufærdighedskrænkelser over for en 13-årig pige, til hvem han havde et kærestelignende forhold, at vedkommende ikke på nogen måde var pædofil, og at der angiveligt ikke var nogen risiko for gentagelse. Uanset at den pågældende under straffesagen blev tiltalt efter mere alvorlige bestemmelser i straffeloven, blev forholdet af retten alene henført under straffelovens bestemmelse om blufærdighedskrænkelser, og domfældte havde udstået dommen og taget sin straf. Det ville derfor være urimeligt, hvis han skulle straffes yderligere i DIF's eget system. I den forbindelse henviste den beskikkede advokat til, at den relevante bestemmelse i DIF's love først var blevet indført i 2004, dvs. efter at domfældte havde begået det strafbare forhold. Under alle omstændigheder forekom en karenstid på 10 år, dvs. 8 år mere end den, der var idømt af domstolene, at være en urimelig reaktion. Bestyrelsens afgørelse indebar i øvrigt en betydelig skærpelse i forhold til byrettens dom, der alene fastslog en begrænsning i adgangen til at beskæftige sig med »piger eller unge kvinder under 18 år«, mens DIF helt generelt havde udelukket træneren fra at beskæftige sig med »børn og unge«.

Såvel før som efter domsafsigelsen virkede den pågældende som tennistræner. Siden karenstiden i henhold til rettens dom udløb den 9. september 2004, havde han virket som træner for et antal børn og unge under 18 år, og disse ansættelsesforhold havde ifølge advokaten ikke givet anledning til problemer.

Advokaten anførte endelig, at den danske tennisverden er så lille, at alle tennisklubber er bekendt med sagen. Man kunne derfor trygt overlade til de enkelte klubber at vurdere, om de ønsker at lade træneren beskæftige sig med unge under 18 år.

Fra DIF's side blev det fremhævet, at forbundets regler om behandlingen af sager om seksuelle overgreb er meget stramme, og at DIF's repræsentantskabs intentioner hermed har været meget klare: DIF har en forpligtelse til at forebygge seksuelle overgreb på børn og unge og sikre børnene så trygge rammer som muligt, således at forældre med ro i sindet kan sende deres børn i idrætsforeningerne. Personer, der er dømt for at have forgrebet sig seksuelt på børn

og unge, skal derfor ikke have adgang til at varetage betroede børne- og ungdomshverv i DIF's medlemsforeninger.

De relevante bestemmelser er formuleret således, at en person, der er dømt efter straffelovens bestemmelser om seksuelle krænkelser af børn og unge, skal udelukkes tidsubegrænset fra at varetage børne- og ungdomsarbejde. Imidlertid har DIF's bestyrelse mulighed for som første instans – ud fra en samlet vurdering af sagens omstændigheder – at træffe realitetsafgørelse om sanktioner over for personer, der er tiltalt eller dømt for seksuelle overgreb. Med andre ord skal der tages udgangspunkt i en tidsubegrænset udelukkelse fra at varetage det betroede arbejde med børn og unge, og med dette for øje skal DIF's bestyrelse ud fra en nøjere vurdering af sagens omstændigheder fastsætte rettighedsfrakendelsens varighed.

Med hensyn til spørgsmålet om betydningen af tidspunktet for de nye reglers indførelse henviste DIF til en kendelse afsagt af appeludvalget i 2004.⁶⁷ I denne sag blev en ungdomstræner, som var idømt tre måneders betinget fængsel for som træner at have haft et seksuelt forhold til en idrætsudøver under 18 år – men over 15 år – idømt en tidsubegrænset udelukkelse fra enhver leder- og/eller trænergerning i klub, kreds eller forbund omfattende børn og unge under 18 år. Der var således i tidligere appeludvalgspraksis på området ingen støtte at hente for appellantens påstande om ændring af bestyrelsens afgørelse.

Hvad angår spørgsmålet om eventuelt at begrænse udelukkelsen til at angå adgang til at træne piger og unge kvinder, fandt DIF's bestyrelse det ikke forsvarligt at foretage en sådan kønsdifferentiering, idet bibeholdelse af en adgang til at træne drenge ikke kunne formodes at skabe den fornødne tryghed blandt muligt berørte. Bestyrelsen fandt heller ikke, at man på det foreliggende grundlag kunne afvise, at der kunne være risiko for overgreb på drenge.

DIF anførte endvidere, at man som privat organisation har ret til at nå frem til en mere vidtgående rettighedsfrakendelse end domstolene. Domstolenes konkrete afgørelser vedrørende rettighedsfortabelse har en forholdsvis generel form og gør ikke endegyldigt op med, hvordan man i forskellige sammenhænge kan forholde sig til den domfældtes ansættelsesmæssige forhold eller deltagelse i diverse aktiviteter. For en arbejdsgiver eller en privat organisation som DIF er det således tilladt *at* foretage en specifik og selvstændig bedømmelse af udsigten til misbrug med henblik på en afgørelse af, om bestemte funktioner eller aktiviteter kan aktualisere noget sådant, *at* anvende en strengere målestok, samt *at* tage andre hensyn i betragtning end misbrugsrisikoen.

Som det fremgår af DIF's love, er det intentionen også at hindre tidligere dømte fra at få adgang til at varetage børne- eller ungdomsarbejde. Det blev i

67. Appeludvalgets kendelse af 14. april 2004 i sag nr. 4/2004.

den forbindelse bemærket, at DIF's bestemmelser skal ses i sammenhæng med den nye lov om indhentelse af børneattester. På sådanne kan der være registreret afgørelser for seksuelle overgreb 20 år tilbage – dvs. meget længere tilbage end på almindelige straffeattester – og meningen hermed er at forhindre tidligere dømte i at varetage børne- og ungdomsarbejde.

DIF's bestyrelse oplyste sluttelig, at der er foretaget en samlet konkret vurdering af sagens omstændigheder og på baggrund heraf truffet beslutning om, at den pågældende træner skulle udelukkes fra at beskæftige sig med børn og unge i 10 år.

I appeludvalgets *kendelse* blev det indledningsvis bemærket, at der i begrundelsen for udvalgets afgørelse i den tidligere nævnte sag fra året forinden bl.a. indgik følgende udtalelse:

»Den omstændighed, at der i det strafferetlige system sker en pådømmelse af et hændelsesforløb / forhold betyder hverken, at idrættens organisationer har pligt til at reagere eller er afskåret fra sideløbende at træffe sine egne afgørelser.«

Appeludvalget fandt den relevante bestemmelse i DIF's love klar og uden forbehold. DIF's bestyrelse havde således haft fornøden hjemmel til at træffe afgørelsen af 9. juni 2005. Det fremgår af bestemmelsernes ordlyd og formål, at bestyrelsen – uanset indholdet af straffedommen – kan beslutte, at en person, der er dømt for seksuelle krænkelser af børn og unge, skal udelukkes tidsubegrænset. Om der efter en konkret vurdering kan fastsættes en kortere rettighedsfrakendelsesperiode, er bestyrelsens afgørelse. Selv om den af den berørte opleves som en »straf« i forlængelse af straffedommens straf og rettighedsfrakendelse, må udelukkelsen i DIF's regi således anses som en forbyggende reaktion på straffedommen snarere end en »sanktion«. Herefter stadfæstede appeludvalget den af DIF's bestyrelse truffede afgørelse om udelukkelse af træneren fra at beskæftige sig med børn og unge inden for idrætten i en periode af 10 år fra tidspunktet for afsigelsen af straffedommen for blufærdighedskrænkelse.

23. Afgørelser om foranstaltninger truffet af DIF's bestyrelse

Siden medio 2005 har DIF's bestyrelse truffet afgørelse i fem sager, inklusive den foran nævnte, som senere blev indbragt for appeludvalget.

En svømmeinstruktør er blevet udelukket fra at beskæftige sig med børn og unge i idrætsforeninger under DIF i en periode på 20 år fra tidspunktet for afsigelse af en dom om misbrug af en 13-årig pige, der var ham betroet som elev

i svømmeklubben.⁶⁸ Den pågældende var ved byretten blevet idømt ubetinget fængsel i fire måneder for to gange at have haft samleje med pigen. Han havde været formand for både idrætsforeningen og klubben.

En træner er blevet udelukket fra alle aktiviteter, der indebærer kontakt med børn og unge i idrætsforeninger under DIF i en periode på 20 år fra tidspunktet for afsigelse af en dom om misbrug af to drenge, der var ham betroet til undervisning i den pågældende klub. Vedkommende var ved byretten blevet idømt ubetinget fængsel i 30 dage for ved flere lejligheder i løbet af en afgrænset periode at have haft anden kønslig omgængelse end samleje med drengene.⁶⁹

En træner er blevet udelukket fra alle aktiviteter, der indebærer kontakt med børn og unge i idrætsforeninger under DIF i en periode på tre år fra tidspunktet for den pågældendes vedtagelse af dagbøder for et enkeltstående tilfælde af blufærdighedskrænkelser over for fire piger på 12 og 13 år i området ved et idrætsanlæg.⁷⁰ Den pågældende havde været træner i såvel klub- som forbundsregi.

Den mest vidtgående foranstaltning, som DIF's bestyrelse har truffet beslutning om, indebærer, at den pågældende person for bestandig er blevet udelukket fra alle aktiviteter, der indebærer kontakt med børn og unge under 18 år i idrætsforeninger under DIF. Under en ankesag blev vedkommende i november 2005 idømt ubetinget fængsel i to år for ved adskillige lejligheder at have misbrugt mindreårige drenge, der var ham betroet som leder af en idrætsklub.⁷¹ Misbrugene havde fundet sted over en årrække i domfældtes hjem eller på rejser i udlandet, mens han var medlem af og leder af idrætsklubben, herunder i forskellige sammenhænge leder for børn og unge. Ved dommen var han yderligere blevet frakendt retten til erhvervsmæssigt eller i forbindelse med fritidsinteresser at have med børn og unge at gøre. Retten havde desuden meddelt domfældte pålæg om ikke at lade børn under 18 år tage ophold i sin bolig eller uden politiets tilladelse selv at tage ophold hos personer, hos hvem der opholder sig børn under 18 år.

I alle afgjorte sager har bestyrelsen tiltrådt indstillingen fra DIF. Et tilsvarende antal sager er i skrivende stund under behandling, heraf to, hvori der afventes endelig dom.

68. Domfældt efter strl. § 222, stk. 1, og § 223, stk. 1.

69. Domfældt efter strl. § 225, stk. 1, jf. § 223, stk. 1.

70. Domfældt efter strl. § 222, stk. 1, og § 223, stk. 1.

71. Domfældt efter strl. § 232.